

Ishaja usak
dan rasen
nedelj in
praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily
except
Sundays
and Holidays

LETO—YEAR XI.

Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL. SREDA 3. APRILA (APRIL) 1918

STEV.—NUMBER 78.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

ŠPIONI V TOVARNAH ZA PLINSKE MASKE.

Senator Thomas trdi, da so špioni pokvarili na tisoče mask v ameriških tovarnah.

DRISTIČNA PREDLOGA ZO- PER NEZVESTOBO.

Washington, D. C. — Senator Thomas iz Colorada je včeraj izjavil v zbornici, da špioni v ameriških tovarnah ovirajo izdelovanje plinskih mask. Izmed 5000 mask v neki tovarni so našli 2-900 pokvarjenih. Thomas je dodal, da je sistem kajzerjeve špi-onaze in sabotaže še precej močan v Ameriki.

Senatni pravosodni odsek je sklenil priporočati zbornici drastično zakonsko predlogo proti nezvestosti napram Združenim državam. Predloga, katero je sestavil senator Poindexter, določa 20 let zapora in \$10.000 denarne kame za vsakogar, kdor podpira z besedo ali dejanjem Nemčijo ali njene zaveznice in kdor z besedo ali dejanjem nasprotuje vojni Združenih držav.

PREDSEDNIK WILSON NI SPREMENIL SVOJEGA STALIŠČA GLEDE VOJNE.

New York, N. Y. — Predsednik Wilson zavzema danes ravnotisto stališče glede vojne z Nemčijo, na katerem je stal ob času proglasitve vojnega stanja med Združenimi državami in Nemčijo in Avstrijo.

To je jasno povedano v pismu, ki ga je pisal Theodore S. Henderson, škofu metodistiške episkopalne cerkve in ga je objavil cerkveni vojni svet.

Škof je pisal v imenu 20.000.000 ameriških metodistov predsedniku: "Nemška sila, stvar brez spoznanja, časti in sposobnosti za trajen mir, mora biti zdrobljena. Naša najvažnejša naloga je zmagati v vojni in nič nas ne sme odvrniti od nje, dokler je ne dosežemo."

Predsednik je na to pismo odgovoril:

Odgovarjam na Vaš list z dne 21. marea, pravim, da ste popolnoma pravilni, ko rabite besedo, ki jih citirate iz moje poslanice kot izraz moje neomajane misli in trdnega namena!

"Vedno je naša dolžnost, da pronajdemo, kaj resnično pomenijo izjave naših nasprotnikov po miru, ali dokler ne pomenijo popolnega in prepričevalnega programa pravice, na kateri lahko stoji trajen mir, za kar še nimamo dokazov, da kaj takega pomenijo, ne pomenijo nič."

Predsednikovo pismo bodo čitali dne 7. aprila raz prižnice v metodistiških cerkvah.

POŠTNA ZVEZA Z LETALI MED CHICAGOM IN ST. LOUISOM.

Chicago, Ill. — Poštar William B. Carlie izjavlja, da kmalu ustanove pošto zvezo z letali med Chicagom in St. Louisom. Colin M. Selph, poštar iz St. Louisa, pri-
de radi te zadeve prihodnji teden na konferenco v Chicagu.

Sedaj ne sprejemajo več zavojev na poti za vojaške v Franciji, če so notri take reči, ki jih voja-
ki niso zahtevali.

VLADNI ORGANI SE NIMAJO VAŽNIH DOKUMENTOV OD VELEMARJEV.

Chicago, Ill. — Mr. Veeder, ad-
vokat velemarjev, je še gospo-
dar nad važnimi dokumenti, ki
jih zahteva zvezna obrtna komi-
si-
ja, da dokaže kupčijske metode
velemarjev.

Charles F. Clynne, zvezni distrik-
tni pravdnik, naznanja, da zade-
vo predloži najvišjemu sodišču in
zahteva, da se izroče važni doku-
menti mr. Heneyju, pravnemu
svetovalec zvezne obrtne komi-
si-
je.

NEKATERE LJUDI NE SREČA PAMET.

Kako sta Čanik in Previč v Pue-
blo kupila za dober denar
kup — navadnega papirja.

ČAKALA STA, DA SE JE DE- NAR "POSUSIL."

Pueblo, Colo. — Pred kratkim
je izšla v "Prosveti" Kristanova
veseloigra, ki bi morala biti vsem
v svarilo, ki bi radi čez noč obo-
gateli s ponarejenim denarjem, da
postanejo žrtve navihanih slepar-
jev. Navadno se taki ljudje, ki se
spuščaajo v take slepanske kup-
čije smatrajo za zelo "kumštne."
V resnici pa niso nič drugega kot
samogoltniki, ki ne dajo nič na to,
če osleparijo svoje rojake s po-
narejenim denarjem. Ta samo-
goltnost je kriva, da postanejo
žrtve navihanih sleparjev.

Kar Kristan opisuje v svoji ve-
seloigri, se je tukaj odigralo na
malo drugačen način in žrtvi sta
dva Jugoslovana.

Vloga sleparja je igral nezna-
nec, ki je dejal, da prihaja iz Sr-
bije. Žrtvi sta Steve Čanik, last-
nik prehranjevališča, in Sam Pre-
vič, ki je pri njem na hrani in
stanovanju. Slepar je prvega olaj-
šal baje za \$10.000, drugega pa za
\$800.

Neznanec je srečal Previča na
ulici in mu povedal, da je iznašel
stroj, s katerim lahko dela denar.
Previč je šel s tujcem v hotel. Tu
mu je tujec pokazal v svoji sobi
zaboj, ki je poln zobčastih koles,
veržic, valjarjev itd. Zasukal je
stroj in pred očmi Previča je pri-
šel iz njega nov desetak. Seveda
Previču so se izbulile oči, kajti
kaj takega še ni videl v svojem
življenju, da bi padali novi dese-
taki iz stroja. Za desetak je mo-
ral delati par dni, tujec je "Ho-
treba zasukati stroj in nov dese-
tak je bil "zaslužen."

Previč je hitel domov in je po-
vedal svojemu gospodarju Čaniku,
kaj mu je tujec pokazal. Čanik
priznava, da je dal tujcu
\$3.000, da mu da za \$25.000 njego-
vega denarja. Previč je dal tuj-
cu vse svoje prihranke.

Šešla sta se zopet s tujcem in
tujec je njima dal velik zavoj
"denarja," ki je bil na vrhu malo
natrgan, tako da je bilo videti nov
desetak. Tujec je njima zabčtil,
da naj zavoj odpreta še le po
dveh dneh, ko se denar posuši,
ker drugače se mu pozna, da je
ponarejen. V nevarnosti bosta, da
ju pyimejo in zapro, jima je rekel
navihaneec.

Popoldne je radovednost Čani-
ka in Previča tako narasla, da sta
odprla zavoj. Našla sta, kar je
bilo pričakovati, da najdeta in
kar bi jima moral povedati zdrav
človeški razum, da je v zavoju.
Mesto desetakov je bil v zavoju
navaden papir v velikosti deset-
dolarskih bankovcev. Na vrhu za-
voja je bil pravi desetak, ki je
služil za vado.

Žrtvama so padle luskinde raz
oči in naznanila sta stvar polici-
ji. Seveda, če bi žrtvi malo misli-
li, malo dalj kot sega nos, bi mo-
rali priti do zaključka, da ni ni-
hče tako neumen, da do dal 25.000
dobrih dolarjev za tri tisoč dolar-
jev. Čanik in Previč nista misli-
la tako daleč in postala sta žrtvi
navihaneega sleparja.

Čanik pravi, da je le ob \$3.000,
njegova žena trdi, da jih je iz-
gubil \$5.000, neki fant, ki je pri
njem na stanovanju, pa trdi, da
je slepar dobil \$10.000.

Dogodek, ki se je odigral zo-
pet v Pueblu, dokazuje, da bi mo-
rali Kristanova veseloigro igrati
v vseh slovenskih naselbinah, da
se tudi ta "kumštum" odpro mož-
gani in prično misliti. Kristan je
zajel snov za svojo veseloigro iz
resničnega življenja, kajti po ča-
snikarskih poročilih so bili rojaki
s takim strojem že ogoljufani.

MIZARJI ZASTAVKALI.

St. Louis, Mo. — Tisoč mizar-
jev, ki izdelujejo pohištvo, je u-
stavilo delo. Mizarji zahtevajo po-
višanje mezd.

GLANI I. W. W. PRED ZVEZNIH SODIŠČEM.

114 obtožencev pred sodnikom
Landisem. Obtožnica jim oči-
ta, da so spletkarili proti
vojnim pripravam.

IZBIRANJE POROTE.

Chicago, Ill. — Pred zveznim
sodnikom Landisem je pričela ob-
ravnavati 114 članom I. W. W.
Obtožnica jim očita, da so z
zarotniškimi spletkami hoteli pre-
prečiti vojne priprave.

Okoli sodne dvorane so nastaj-
ljeni posebni stražniki in maršali,
ki čuvajo obtožence in izprašuje-
je ljudi, ki se jim zde sumljivi.

Vsi obtoženci so izjavili, da so
nedolžni. Obtožence A. D. Kendall
je bolan in raditega niso pričeli
z izbiranjem porotnikov v ponde-
ljek.

Bilo je iznenadenje, ko je bil
Arturo Giovanetti pesnik in or-
ganizator I. W. W., ki je postal
po vsem svetu znan, ko je vodil
stavko v Lawrence, Mass., obve-
ščen, da je obtožba proti njemu
vstavljena. Giovanetti je bil pre-
senečen.

Ko je sodnik Landis vprašal
sto porotniških kandidatov, da
se naj prigrasijo tisti, ki ne mo-
rejo služiti kot porotniki, jih je
sedez-in sedemdeset stopilo na-
prej, ki so navedli vzroke, zakaj
ne morejo biti porotniki.

Sodnik je namignil, da bodo ob-
ravnave trajale tulli zvečer, kajti
ravno bo mesec, preden bo obrav-
nava končana.

William D. Haywood, glavni or-
ganizator I. W. W., se je vsedel
blizu časnikaške mize, blizu nje
ga se je vsedel Vincent St. John.
"Prvikrat v zgodovini sveta je
bil postavljen družabni sistem
pred sodišče." To izjavo je podal
George F. Vanderveer, glavni za-
govornik I. W. W.

Mr. Vanderveer je izpraševal
porotniške kandidate za obtožen-
ce, zvezni distriktni pravdnik
Charles F. Clynne pa za državo.

Mr. Clynne in mr. Vanderveer i-
mata popoln življenjski popis vseh
dvesto porotniških kandidatov.

Mr. Vanderveer in njegovi po-
močniki pravijo, da bodo pri ob-
ravnavi imeli priliko dokazati vsi
gnilobo sedanjega družabnega,
gospodarskega in industrijalnega
sistema. Oni pravijo, da bo obrav-
nava trajala najmanj šest mesecev
in preden bo končana, bodo oma-
jani stebri današnjega sistema.
Iz vseh krajev Združenih držav
bodo privedli na stotine priš, da
dokažejo, da so "Industrijalni
svetovni delavci" navadna delav-
ska organizacija, ki nima kot or-
ganizacija interesa v sedanji vojni;
delavska organizacija, ki sodi,
da se s političnimi metodami ne
more uvesti socialnih, industrijal-
nih in gospodarskih reform, in
valed tega je konzekventna revo-
lucija potrebna in opravljena.

Naobratno pa mr. Clynne, ki za-
stopa državo, upa, da dokaže, da
so obtoženci z zarotniškimi me-
todami skušali preprečiti vojne pri-
prave Združenih držav.

Vsa ameriška javnost z nape-
tostjo čaka na obravnavo in na
fakta, ki jih odkrije.

PEKI SO SE PRIDEŽILI SPLO- ŠNI STAVKI.

Kansas City, Mo. — Splošni
stavki so se pridružili tudi pekovi
pomočniki, ker delodajalec no-
čejo priznati zahtev pralniških
delavcev.

Trmoglavost par podjetnikov,
ki se nočejo pogajati s svojimi de-
lavci, ker jih smatrajo za svoje
suznjce, je povzročila splošno stav-
ko. Umetnost bi bilo, da se sprej-
me postava, ki daje državnim ob-
lastim moč, da v takem slučaju,
v katerem so delodajalec gluhi za
vsako pametno besedo in se trdo-
vratno upirajo pogajanju, da pre-
vzamejo obrat in ga obratujejo,
ne da bi taki trmoglavci ljudje do-
bili kakšno odškodnino. To bi bi-
la najboljša kazen za podjetniško
trmoglavost.

VOJILNI REZULTAT V CHICAGU.

Pri včerajšnjih mestnih volit-
vah za aldermane so bili v vseh
wardah izvoljeni republikanci
in demokratje, v večini zadnji.

W. E. Rodriguez, socialistični
alderman v 15. wardi, ki je po-
novno kandidiral, je bil poražen.
Dobil je 5020 glasov (glasovi iz
štirih volišč še manjkajo) proti
5328, ki jih ima njegov nasprot-
nik Oscar Olsen, republikanec.
Poraz Rodriguez je zbudil pre-
senečenje kajti bil je eden naj-
boljših aldermanov in obenem
podpira vojno stališče vlade.

V 9., 22. in 27. wardi, ki so zna-
ne kot socialistične warde, so bi-
li socialistični kandidati tudi po-
raženi z neznatnimi manjšinami.

KBORNICJA JE ODKLONILA POVIŠANJE CENE ZA PŠENCO.

Washington, D. C. — Senat je
svoječasnno sprejel predlog, ki do-
loča \$2.50 za bušel letonjske pše-
nice. Ta predlog je zbornica za-
vrnila in pojde sedaj pred kon-
ferenčni odbor. V konferenčnem
odboru bodo zahtevali, da se o
podražanju pšenice glasuje pose-
bej.

HUDOBEN NAČRT PREPRE- ČEN.

Missoula, Mont. — Bitter Root
Valleyju imajo ogromno napra-
ve za umetno namakanje zemlje.
Pod veliko zatvornico so našli
sodček petroleja, ki so ga slobni
ljudje hoteli najbrže porabiti, da
zapalijo zatvornico.

GENERAL WOOD ZOPET V CAMP FUNSTONU.

Washington, D. C. — General
Wood, ki je bil pred nekaj dnevi
spoznan od zdravnikov telesno
spodobnih za vojaško službo, je
dobil ukaz, da se zopet vrne v
Camp Funston, Kans., kjer pre-
vzame poveljništvo devet in o-
semdesete divizije.

V vojaških krogih sodijo, da
pojdejo čete iz Camp Funstona
kmalu v Francijo. General Wood
bo seveda zapovedoval devet in
osemdeseti diviziji.

KAJ JE Z ILLINOISKIM KA- NALOM.

Washington, D. C. — William
L. Sackett, superintendent vodnih
potov v Illinoisu, je odpotoval v
Washington, da priporoči, naj v
progažen postavijo še \$150.000 za
poglobljenje Illinoiskega kanala
med La Salle in Lockportom.

Sackett pravi, če poglobimo na
teh 62 miljah kanal do originalne
globine šestih čevljev, je na-
pravljen naravno zveza med Ve-
likimi jeziri in Mehličkim zaliv-
vom. V Chicagu bi lahko prihla-
jala premog in koruza po vodnem
potu, odkoder bi šla po Velikih
jezerih direktno v New York. Če
bi bil kanal poglobljen je nemo-
goče, da se pojavi pomanjkanje
premoga v Chicagu, kot se je to
zgodilo minulo zimo. Sackett pravi,
da je poglobitev kanala vojna
potreba.

PREDSEDNIK WILSON ODPRE V SOBOTO KAMPANJO ZA TRETJE VOJNO POSOJLO V BALTIMORU.

Washington, D. C. — Predsed-
nik Wilson je sprejel povabilo, da
odpre v soboto kampanjo za tretje
vojno posojilo v Baltimore. Ob
prihodu v Baltimore bo predsed-
nik inšpiciral tudi 18.000 mož
broječo armado v Camp Meadu.

Mornariški tajnik bo govoril v
taborišču prihodnji terek zvečer.

VRME.

Chicago in okolice: V sredo mr-
zlo in morda sneg. Močni sever-
ni vetrovi. Povprečna temperatu-
ra v zadnjih štirindvajsetih ur-
ah: 49. Solnce izhaja (po novem,
kongresnem času) ob 6:31, zahaja
ob 7:16.

KAJZERJEVA OFENZIVA JE PRIČELA UMIRATI.

Infanterijsko bojevanje med rekama
Somme in Oise je ponehalo. Ang-
leži so reokupirali močne pozicije in
našli kupe nemških mrličev. Berlin
poroča, da "ni nič novega z bojišča."
Ameriško armado bodo pomešali
med zavezniške čete? Amiens ni
več v nevarnosti. Podrobnosti bitke,
Armenci v boju s Turki.

Washington, 2. apr. — Iz Lon-
dona je prišlo poročilo, da bodo
ameriško armado razdelili v bri-
gade in jih pomešali med angle-
ške in francoske čete na bojni čr-
ti. Poročilo se ni uradno potrjeno.
V tujakajnih vojaških krogih ni
so zadovoljni s tem načrtom.

London, 2. apr. — Angleške čete
so danes napadle nemške pozicije
v gosdu ob rečici Luce in jih
okupirale. Nemci so ostavili za se-
boj kupe mrličev. Dva pomnejša
sovraina protinapada sta bila od-
bita.

Paris, 2. apr. — Zadnje uradno
poročilo se glasi, da so Angleži in
Francosi napredovali med reko
Somme in Demuinom. Na večjem
delu fronte med rekama Somme
in Duse je ponehalo infanterijsko
bojevanje.

Washington, 2. apr. — Senator
King iz Utahe je danes predložil
v senatni zbornici resolucijo za
aspirant generalni konsul Murphy
v Sofiji poroča državnemu depart-
mentu, da bolgarska vlada sni-
ka vest, da so bolgarske čete na
zapadni fronti.

Moskva, 2. apr. — Krvavi bo-
ji so izbruhnili v Kavkaziji. Ar-
menci in Georgijci v okoliščih Ba-
tuma, Karsa in Ardahama so se
oborožili in napadli Turke, ki ho-
čejo okupirati te kraje v smislu
pogodbe v Brest Litovsku. Vse
prebivalstvo v Georgiji se je dvig-
nilo proti Turkom.

PONOVI NIEMŠKI NAPADI ODBITI.

London, 2. apr. — Vojni stan
poroča danes, da je angleški top-
niški ogenj razbil dva nova nem-
ška napada med rečico Luce in re-
ko Avre. Nemci so imeli velike iz-
gube.

Iz poročila je razvidno, da nem-
ška ofenziva počasi umira na fron-
ti v Picardy (obreki Somme),
medtem pa nraščajo boji severno-
zapadno od Arrasa in v Belgiji.
Nemci menda nameravajo posku-
siti z novim napadom na Arras.
Sovražnik vozi nove čete in topo-
ve v dotični okolišč in Angleži tu-
di ne mirujejo. Letalci so opazili
veliko gibanje čet in teške artille-
rije v smeri proti Albertu in se-
vernozapadno od tega kraja. Nem-
ci najbrže upajo, da bodo lažje
prodrli proti Amiensu od zapadne
strani kakor pa od vzhodne, kjer
so jim Francozi krepko zaprli vsa
pota.

"Amiens ne bo padel!" pravi Foch.

Paris, 2. apr. — General Ferdi-
nand Foch, vrhovni poveljnik
vseh zavezniških armad na zapa-
du, je danes izjavil, da Nemci ne
bodo nikdar prišli v Amiens, ve-
liko oporišče, ki je glavni cilj so-
vratnega prodiranja v Picardy.
Fochova izjava je zelo ohrabrila
ljudstvo, ki se že nekaj časa boji
za varnost tega velikega železni-
škega središča v Franciji. Foch
pravi, da je Amiens dobro zava-
rovan s četami in artilerijo.

Nemci so včeraj silovito napa-
dali pozicije, ki se nahajajo e-
najst milj južnovzhodno od Ami-
ensa. Svoj najhujši udarec so na-
merili med vasi Moreuil in Han-

URADNA POROČILA.

Ameriško poročilo.
Washington, 2. aprila. — Nočno
Pershingovo poročilo vojnemu de-
partmentu se glasi: Severno od
Somme niso Nemci ponovili napa-
dov. Južno od Somme na fronti
od Marceleava do Montdidiera
so Nemci izvršili nekaj močnih
napadov. Med Montdidierom in
Noyonom delata obe armadi za-
kope. Bojna črta severno od Som-
me je bila proti koncu dneva 31.
marea ravno tista kakor omenje-
no v prejšnjem poročilu. Južno od
Somme je bojna črta nekoliko
spremenjena.

Vojni department je prejel br-
zojavko od generala Bliss, šefa
generalnega štaba, s včerajšnjim
datumom in sledečo vsebino: Se-
verno od reke Somme je položaj
nespremenjen. Južno od reke je
sovrainik silovito napadal na 60
kilometrov dolgi fronti med La
Latom in Mont Renaudom. Fran-
coski glavni stan omenja, da je
sovrainik s temi napadi pridobil
slo malo, medtem ko je imel e-
gromne izgube. Danes jutraj so
Francosi v protinapadu reokupi-
rali Monchel in Amalvilliers.

Francoško poročilo.

Paris, 2. aprila. — (Nočna de-
peša.) Bitka se nadaljuje na vsi
fronti severno od Montdidiera,
kjer je bila sovraina artilerija po-
sebej aktivna. Sovražnik je iz-
vršil nove napade proti Orives-
nesu, toda vsi so bili odbiti z veli-
kimi izgubami za Nemce. Fran-
cosko-angleške čete so napredo-
vale na raznih krajih med reko
Somme in Demuinom.

Angleško poročilo.

London, 2. aprila. — (Nočna
depeša.) Med Moreuilom in Han-
gardom je britiška kavalerija v
briljantnem protinapadu vzela
Nemcem gozd, ki je bil prej iz-
gubljen.

(Dnevna depeša.) V včerajšnjih
bojih med Avre in Luce so naše
čete ujele 50 mož in vzle trinajst
strojnih pušk. Angleži so našli
veliko številu mrtvih Nemcev na
bojnem polju. Pozneje so Nemci
izvršili dva protinapada, ki sta bi-
la odbita. — V okolišč Hebuterna
so naše čete izvršile lokalni na-
pad in ujele 73 mož; sovraini pro-
tinapad v tem okolišč je bil od-
bit. V okolišč Achevilla in Holle-
becka na zapadnem Flandrskem so
naše čete izvršile več uspešnih
vpadov.

Nemško poročilo.

(Nočna depeša.) Z bojišča na
Francoskem ni danes nič novega.
Berlin (via London), 2. aprila.
— (Včerajšnje dnevno poročilo.)
Nemške čete so okupirale hribe
severno od Moreuilla in gozd Ar-
rachia na zapadnem bregu reke
Avre. Na bojišču severno od
Somme je oživilo topniško boje-
vanje. Med rečico Luce in reko
Avre se nadaljujejo naši napadi.
Angleške in francoske čete, ki so
večkrat poskušale s protinapadi,
trpe velike izgube. Število ujetni-
kov je naraslo na 75.000 mož.

garden-Santerne. Ves dan je tra-
jala bitka v tem okolišč pet milj
na široko, toda zavezniška bojna
črta je ostala nedotaknjena in sra-
ven tega so Angleži in Francozi v
(Daje na 5. str., 1. kol.)

VELIKA VAS

ROMAN

Francoski pisatelj EDGAR MONTEIL
Prevodil F. K.

(Modulovalec)

"Kaj pa je zopet?" godrnja on iz svoje sobe. "Saj veš, da imam delo, računam in ne morem trpeti, da se me moti pri delu."

Toda njegova žena ga ne preneha klicati, dokler se ne odloči priti pogledat, kaj je.

"Kaj pa tako vpiješ?" vpraša.

"Poslušaj Monestrel," pravi ona, "ali vidiš tu svojo hčer?"

"Seveda jo vidim, saj nisem slep."

"Ali je tvoja hči?"

"Na — jaz saj mislim."

"Ali je moja?"

"O tem vendar ne more biti dvoma."

"Meniš? Pogledaj si jo vendar natančno."

"Žena, kaj pomeni to? Razloži mi..."

"Noče iti k velikonočni spovedi."

"Kaj — k spovedi noče iti?"

"In k obhajilu tudi ne."

"Ali je to res, Lucija?"

"Da," odvrne deklica.

Monestrel dvigne roko.

"Oče, ne tepi me," reče Lucija se odmakniti.

"Sicer zapustim na mestu tvojo hčer."

"Torej pojdi," vpije on in jo vdari s tako močjo v zatilnik, da se opoteče in pade proti steni.

Stemnilo se ji je pred očmi in nehote jo polijo solze, toda hitro odločena skoči skozi vrata ven iz hiše.

Ravno sta šla mimo Malans in Allard, vstavitelja deklice in jo vprašata, zakaj joče?

"Oče me tepe in nočem več ostati doma."

"Moj Bog," pravi gospa Monestrel, ki je slišala besede svoje hčere skozi odprta vrata, "se daj pa pravi celemu svetu, kaj se je pripetilo."

"Naj pravi!" vpije Monestrel še vedno besen.

"Ti ne pomisliš, koliko bo zopet govorjenja v kraju."

"Imaš prav. Poklič ji nazaj, akuhal bcdem, da se pomiri."

"Da, stori to, Monestrel, ne smeš je več tepeti, če tudi se težko izhaja z njo."

"Obsedena je."

Allard in Malans sta bila mnenja, da bi bilo dobro za ubogo deklico, če ljudje izvedo surovost njenega očeta, zato uta hitela praviti vsakomur, kogar sta srečala, da je Lucija zbežala iz očetove hiše, ker jo je Monestrel tepel.

Ko je gospa Monestrel pet minut po tem stopila na cesto, so jo že vstavljale sosede in jo spraševale:

"Ali je res, da vaša hči ne more ostati doma, ker jo vsak dan tepete?"

"Kako se more vendar že tako odraslo deklico tepeti? To je vendar grdo!"

"Kakšna mati ste vendar, da gledate mirno, tako pretepa vaš surov mož ubogega otroka!"

Gospa Monestrel vsem tem nagovorom ni odgovarjala, hitela je h Crillonovim, kamor je vedela, da je šla Lucija.

Nasla jo je res tam.

Lucija je jokala v Aninih rokah, gospa Crillon pa ji je dajala vodo s sladkorjem, da se pomiri.

"Pomiri se Lucija," pravi mati, "oče ni tako hudo mislil."

"Kako le morete pustiti deklico tepeti!" pravi gospa Crillon.

"Saj veste, kako naglo jeze je Monestrel, toda ni ji hotel storiti hudega."

"Tepe se pa tudi nikogar, da bi se mu delala u tem prijetnost," pravi Ana.

"Ne, ne grem, ostanem tu, kaj ne Ana, saj me obdržiš."

"Gotovo te ne bom pustili na cesti," odvrne Ana in jo poljubi.

"Pij Lucija," pravi gospa Crillon in ji ponudi kozarec, "to te pomiri."

Zunaj je pozvonilo. Služkinja pokliče gospo Crillon. Bilo je več ljudi, ki so prišli vprašat, če je res, da je Monestrel napel ubil svojo hčer?

"Ne, ne saj ni nič," pomiri gospa rado vedneže.

Toda ti niso hoteli verjeti.

"Monstrel je surovina," so rekli, "toda spozabiti se nad lastnim otrokom, tega še divjak ne stori!"

Med tem pa se je trudila gospa Monestrel, da spravi hčer domov.

"Saj oče ni mislil tako hudo."

"Kakor je mislil, to mi je popolnoma enako," odvrne Lucija in si obriše solze, "tepel me je, in to je dovolj. Saj tudi ne jokam radi bolečin, ampak ker se čutim razžaljeno in ponižano in ker me je sram, da se tako ravna z menoj."

"Ali misliš, da midva po tvojem vedenju nisva tudi razžaljena in ponižana? Ravnaš z nama, kakor bi bila dva ničvedneža in sedaj naju hoče izpostaviti še taki sramoti! Ali se vam zdi verjetno, gospa Crillon, k velikonočni spovedi noče iti?"

Gospa Crillon molči in naredi samo kretanje, kakor kdo, ki se hoče obraniti neljube mu razprave.

Ana pa reče: "Če noče iti, je to njena stvar, nihče je ne more siliti k izpolnjevanju kakšne verske dolžnosti."

O, o, si je mislila gospa Monestrel, pozabila sem popolnoma, da sem pri republikanecih — hiša je popolnoma brezbožna, da je gospa Crillon sama jako pobožna. K svoji hčeri pa pravi: "Pojdi Lucija, pojdi, uvideti moraš vendar, da tu ne moreš ostati. Obljubljam ti, da te oče ne bo več tepel."

Lucija se uda. Zahvali se gospej Crillon in Ani in gre s materjo domov.

Na cesti so jo gledali ljudje radovedno in s sočutjem ob enem.

Ko ste prišli domov, reče gospa Monestrel svojemu možu: "Da se mi ne pripeti več kaj takega!"

"Seveda, ta vražja hči me spravi sicer še na veliki zvon, ljudje že sedaj mislijo, da sem jo na pol ubil. Nočem ji storiti nič zalega, upam pa, da je uvidela, da mora iti k spovedi in obhajilu."

"Ne, ne grem," odvrne Lucija odločno.

"Ničvedneža, ali ne veš, da nas spraviš vse v sramoto. V kaki luči pa bomo stali pred ljudmi, če naša hči ne gre k velikonočni spovedi! Saj za sveto opravilo samo mi ni, to je tvoja stvar, lahko se pečeš v peku, če ravno na vsak način hočeš. Toda kaj porečejo ljudje, če ne opraviš verskih dolžnosti? Sedaj, ko v Royboni ni človeka, ki ne bi šel k mizi gospodovi, z izjemo par republikancev, ki so že zdaj prokleti in zapadli peku, kaj se bo mislilo o tebi? Kako sramoto pripravljaj nama, zasramovali in zaničevali naju bodo."

"Glej Lucija," pravi mati, "naša rodovina je bila vedno dobro katoliška in se je jako dobro razumela z duhovnimi gospodi. Nihče še ni doživel, da bi zamudili ali zanemarili Monestrelovi kedaj svoje verske dolžnosti. Naši pobožnosti se lahko zahvaljujemo za splošno spoštovanje, ki ga uživamo mi..."

"Tako," prekine Lucija materin govor, "torej vi mislite, da ste spoštovani? Tu se zelo motite! Že več stvari mi je prišlo do ušes, ki so mi kazale, kako spoštovanje živite. Samogoltno, skope vas imenujejo ljudje in kakor vi nikomur ne privoščite dobrega, tudi vam nihče ne želi dobro..."

Monestrel plane na svojo hčer in če bi ne skočila mati vmes in vjela vdarec, bi morala težko obžalovati Lucija svojo odkritosrčnost.

"Kaj, mene nihče ne spoštuje? Zaničujejo nas! In moja hči se mi upa povedati to v obraz, meni, ki sem tu v Royboni, v tej hiši rojen, v kateri je živel moj oče, katerega je vse spoštovalo..."

"Ne vem, kaj se misli o starem očetu," odvrne Lucija, ki je mislila, da spravi s svojo odkritosrčnostjo očeta na pravo pot, "ponavljam samo to, kar govora ljudje, in žalibog imajo prav."

"Da, imajo prav, če vas imenujejo krvosese in cderuhe, kajti vi delate res nepošteno kupčijo in imajo tudi prav, če imenujejo vas in Chanatove kugo za deželo. Oropate uboge, jih uničite in se bogatite z ropom. Vi..."

"Mi ropamo!" vpije Monestrel.

"Molči, molči," vpije mati Luciji, kajti imela je mnogo truda, da je obdržala Monestrela, da se ni zagnal v hčer.

Ali Lucija, v domišljiji, da ozdravi samo resnice njenega očeta, nadaljuje: "Da, vi ropate — kaj pa je bil slučaj Bergerov drugega kakor goljufija in rop?"

Toda dalje ni prišla. Monestrel je bil divji: "Tako, roparji in tatovi so tvoji stariši v tvojih očeh, tako izpolnjuješ četrto božo zapoved! Mi smo torej sramota dežele! To si upaš ti reči! Ali se upaš ostati še sekundo pod očetovo streho? Pojdi, pojdi k svojim Crillonovim, k republikancem, kjer slišiš take govore o tvojem očetu!"

Svojo ženo, ki je še vedno stala v bran pred Lucijo, porine proč in prične zbijati svojo hčer s pestmi in jo obdeluje z brcami, dokler ni izgubila zavesti.

"Tako," pravi vturjen, "sedaj ne boš tako kmalo zmerjala z roparji!"

Gospa Monestrel se je trudila z Lucijo, da bi jo spravila k zavesti.

"Preveč si jo," pravi.

"To ji bo, upam, za spomin."

Med tem, ko se je mati trudila s hčerjo, jo motila z vodo, je šel Monestrel ven. Hotel je izvedeti, kaj mislijo ljudje o njem. Šel je v kavarno in povedal navzočim gostom, kaj je Lucija rekla o njem in vprašal: "Ali te v tudi mnenja, da ne vživam spoštovanja, in da me, starega Roybončana, moji sosedje ne morejo trpeti?"

"O," so odvrnili, "vaša hčerka se je morala zmotiti, gotovo, mi vas cenimo visoko."

Monestrel ni videl zaničljivega nasmeha, ki je spremljal te besede, bil je počasan in z visoko dvignjeno glavo je odšel. Povedal pa ni, na kak način je odgovoril na hčerino odkritje.

Med tem je imela gospa Monestrel mnogo truda, da je spravila Lucijo k zavesti. Ko se je končno zavedla, je bila še popolnoma zmešana, glava in srce sta bili tako težki, da je rabila precej časa, predno se je mogla orestiti tega kakor omotičnega stanja in da je zamogla misliti.

Mati jo je peljala v njeno sobo in tam je sedela na postelji.

Kar sliši nenehkrat mater nekemu reči: "Se daj res ne moreš iti k nji, Lucija ima opravke."

Ana je, si je mislila, zbrala je vse moči, šla k vratom in zavpila: "Pridi Ana!"

V dveh skokih je bila prijateljica pri nji.

"Ah Anica, zopet sem bila tepena — o, tako nečloveško."

"Bala sem se in zato sem prišla sem, ali kakor vidim, prepzmo. Toda ali je oče znorel? Grozna si videti. Levo oko je zateklo in postaja modro..."

"Oče je tako naglo jeze."

"Kaj pa se je vendar zgodilo?"

Lucija pripoveduje.

"To je grozno," pravi Ana, "all ti tudi nisi prosta krivde. Šla si predaleč, otrok nima pravice, se postaviti za sodnika svojim starišem, posebno, ko niso tako črni, kakor si jih naslikala ti."

"Toda oni sovražijo Alberta," ji je vilo nehote.

O, si misli Ana, to je seveda pravi vzrok, z ljubeznijo do Alberta raste njena odpornost napram starišem, ki ga ne morejo trpeti!

Po kratkem presledku pravi Lucija: "Tako me boli tu na strani..."

(Dalje sledi.)

Ivan Molek

Hvalabogu!

"Zelo vesel obraz imaš, Marko."

"Kakor vidiš, Jakob. Ali veš, zakaj sem vesel?"

"Ne. Povej, dragi moj!"

Marko se je namuznil in vtaknil palec za telovnik.

"V eni uri pričakujem pismo in brzjavko."

"Kar oboje? Pa ne da bi tvoj bogati stric, ki ima rudnike v Alaski —"

"Pamet, Jakob! Brigam se za strica in njegove rudnike. Pismo mi pošilja Rezi in v ovitku bo tudi njena fotografija. Saj veš — videl je še nisem in po ovinkih sem namignil v svojem zadnjem pismu, da ne bi prav nič škodilo, če se enkrat pokaže na sliki. Previdnost je božja mast, Jakob. Brzjavka pa pride od prijatelja Piščurja, ki je pravkar dokončal imenitno iznajdbo. Stroj je, ki bo revolucioniral vojno. Zdaj se vrše eksperimenti, in kakor mi je glava nasajena na vratu tako gotovo doseže prijateljeva iznajdba velik triumf. Zato sem vesel."

Marko je pomežiknil in si zapalil tobak v majhni pipici.

"Zanimive reči mi pripoveduješ, Marko. Ali smem vprašati, zakaj žele zdaj slika dekleta in zakaj prijatelj Piščur ne piše namesto da brzjavi?"

"Eh, to so privatne zadeve, toda da naj bo: Reziina znanost mi je postranska stvar, dokler ne spoznam njene notranjosti. Ker sem jo nekoliko spoznal, hočem zdaj videti posodo njenih duševnih vrlin. To je ena reč. Druga reč je, da sem, kot dober prijatelj Piščurjev, investiral nekaj denarja v iznajdbo; vem, da se izplača. Fant je nadarjen, kakor smo Slovenci v splošnem. In če mi brzjavi o svojem uspehu, se novica bolj prileže kot v pismu. Taki smo. Telegram je nekaj tako magičnega, da te kar privzdigne. Poskoček in naglo odpreš; če je človek nervozen, se mu trese roka. Nekaj posebnega je! Ža-

lostna vest ali čestitka! No, jaz nisem nervozen in tudi vem, kaj pride. To so moje tajnosti."

"Ah, hm! Praviš, da je fant nadarjen."

"Tako mi duše, Jakob. Lahko je še minister, ako Slovenci kmalu dobimo svojo državo."

"In Rezi? Povej mi kaj o njeni notranjosti!"

"V te podrobnosti se pa ne spuščam rad. Povem le toliko, da je nadebudna mladenka — kolikor sem spoznal s črnega na bellem — in radikalna je, da strah."

Pri zadnjih besedah je Marko odložil pipico in zakašljal, Jakob se je pa namrdnil.

"Hm, zakaj je radikalna?"

"Zato, ker ima vse vrline neodvisnih, modernih in svobodno mislečih deklet in ker — — nak! za danes je dovolj."

"Zelo me zanima."

"Mene tudi."

"Kaj pa boš z njo?"

"Kaj bom z njo! Nečedno vprašanje. Kaj bi pa ti z njo?"

"Fotografijo pošilja tebi."

"Dobro. Odgovor si pridržim, dokler ne vidim slike."

"Dobro. Čutim prijetno dolžnost, da se veselim s teboj."

Marko je vlekel dim iz pipice in pljuval; Jakob je bobnal s prsti desnice po mizi, z levico se je pa praskal za nesesom. Tako so jima tekli minute.

Na vratih je zaspel zvonec. Oba skočila pokoneci.

"Pismo!"

"Brzjavka!"

Marko se je vrnil v sobo z velikim ovitkom in majhno fotografsko zalepko.

"Navadno se najprvo pogleda brzjavka, ampak moje srce zahteva, da najprej odprem pismo. Juh!"

Ovitek je raztrgan in na tla pade velika fotografija. Jakob se hitro pripogne in hitro odskoči.

"Nuna!"

"Ni vrag!"

Resnično je bil na sliki širok in izpit obraz nune z majhnimi, črnimi klobasami pod očmi, ki je molel in temno ovitih črnobelih cap. Na drugi strani fotografije

je bilo zapisano:

— Cenjeni gospod! To ni moja slika, temveč slika tega, kar bom odslej. Premislila sem se in zdaj odhajam s sveta. Na svidenje v nebesih! Rezi. —

Marko je gledal in čital in počasi je prilzeel do stola. Okrog Jakobovih usten je pa zaigralo nekaj, iz česar se razvija smeh.

"Radikalna je, da strah! ... Mogoče je pomota."

"Imej srec, Jakob! — Jaz ne morem — daj, daj, odprti brzjavko in lahak kakor koli brevo pero. Zato sem stopil v lo to za avijatičje in kmalu bom letal po zraku. Upam, da se kmalu ubijem, in upam, oh upam, da me ohraniš v spominu. Tvoj Piščur."

V sobi je zavladal molk.

"Čuj, Jakob, izpolni mi eno prošnjo!"

"Govori, Marko!"

"Jaz — jaz ne verjamem — ne morem — dvomim — nisem prepričan. Potiplji me tukaj pod ramo in še kaj podrežaj, da se prepričam, če res jaz tukaj sedim, jaz, Marko Zabuncelj. Prosim!"

"Z največjim veseljem."

In Jakob, dober človek, je vzel v bližini ležeče poleno. Stihnil je zobe, žile so se mu napele na čelu in vratu, zamahnil je in poleno je telebnilo z veliko silo na Markovo glavo.

Hrak! —

Marko se stresel, sune z nogama in naglo odpre oči. Na glavi ga je nekaj skelelo. Ko se dodobera zave, spozna, da je butnil ob steno. Skozi okno je prihajala blede svetloba bližnje poulične svetilke in neke za bližnjim plotom se je dri maček, kakor da ga jemljejo s kože. Drugače je bil mir; domači so spali.

"Aha, vsi zlomki, zdaj šele vem! Sinoči smo večerjali klobase in pili vino, ki ga je nekdo poslal komu za god. Tako se maščuje grda požrečnost! Hvalabogu, da ni bilo hujskega!"

je banka, za katero ste vprašali.

"Tuje mu je dal obljubljeni ga pol dolarja in mu rekel: 'Te ga si pa z malim trudom zaslužil.' — 'Da, mu je odgovoril fant, ampak pozabiti ne smete, da so bančni direktorji v tem mestu zelo visoko plačani' in zbežal.

IZ GLAVNEGA URADA.

Sledeča društva so podpirala predlog društva Javornik, šte. 160 Newark, O., da se povzra plača gl. tajniku za 20 odstotkov:

1. Illinois: Društvo Kras šte. 156, Nada šte. 102, Grozd šte. 74, Francisko Ferrer šte. 131, Bratje Edinost šte. 151.

2. Pennsylvania: Društvo Delmont šte. 280, Glas Naroda šte. 89 Novi Dom, šte. 117, Cirkniško Jezero šte. 248, Bratstvo šte. 6, Maj, šte. 240, Avstrijski Slovenci, šte. 200, Danica šte. 44, Avelski Vrh, šte. 292.

3. Washington: Društvo Planinar, šte. 57, Pomoč Bratu šte. 302.

4. Montana: Narodni Bratje, šte. 202, Živila Ilirija šte. 114, Cvet Življenja, šte. 332, Slovenski Napredek, šte. 132, Zavedne Slovenke šte. 324.

5. New Mexico: Društvo Zveza šte. 297.

6. Ohio: Društvo Naprej, 5, Slovan šte. 55, Slava šte. 173, Balkan šte. 133.

7. Minnesota: Društvo Aurora, šte. 43, Prvi maj, šte. 268.

8. Wisconsin: Društvo Sloga, šte. 16, Venera, šte. 192.

9. Utah: Društvo Mangart šte. 13.

10. Oklahoma: Društvo Victoria šte. 220.

11. Kansas: Društvo Orel, šte. 19.

12. West Virginia: Društvo Domovina šte. 29.

Predlog je v smislu pravil zadostno podpiran in gre na glasovanje.

John Verderbar,

gl. tajnik.

STAVKOVNI SKLAD.

Trinajsti izkaz.

Dr. št. 122, Alliquippa, Pa. \$ 5.00

Prej izkaznega 287.91

Skupaj do danes \$292.91

Ker nihče več ne pošlje ničesar za stavkovni sklad, ga torej s tem poročilom zaključujem.

Skupni dohodki \$292.91

Skupni izdatki 111.68

Ostanek na roki \$181.23

Filip Godina.

VABILO NA VELIKO PLESNO VESELICO

katero priredi

Društvo "Bon Airski Slovenci", šte. 79, S. D. P. Z.

v Bon Air, Pa.

v soboto dne 6. aprila, t. l.

Začetek točno ob 7 uri zvečer.

DOPISI.

Collinwoodskemu diktatorju v album.

Collinwood, Ohio. — Skoro v vsaki slovenski naselbini imamo podporno, politična in kulturna društva; slednja imajo najtežji obstanek, ker so navezana na podporo ljudstva, ki jih pa ne podpira tako, kot želi prijatelj kulture. Tudi ne pristopajo radi v društva, pri katerih ne plačujejo "bolniške" podpore. — "Kaj pa mi je tako društvo, če nič ne dobim," pravijo ljudje in tako so naša kulturna društva popolnoma navezana na krog tistih ljudi, ki se zavedajo važnosti kulturnega dela. Vprašanje nastane, dali Slovenci potrebujejo dramatik, petje, godbo, telovadbo in druge umetnosti? Gotovo! Vsi narodi se kosa v tem oziru med seboj in zakaj naj bi bili Slovenci zadnji? Vsakdo, ki deluje pri kakemu kulturnemu društvu, se žrtvuje za narod. Pomisliti moramo, da smo delavski narod in ure, ki nam preostajajo za odpočitke, porabimo v krog in izobrazbo našega ljudstva. To se razume, da nismo kakšni filistri z viško izobrazbo; na pravino pač, kolikor nam je mogoče. Pri našem delovanju v kulturnih društvih ne gledamo na dobiček. Agitiramo med ljudsko maso za naše prireditve, da nas z udeležbo gumno in moralno podpira. Prireditve stanejo denar. Ako se uprizarji velika igra, združena z velikimi stroški in je udeležba majhna, je to udarec za društvo in v mnogih slučajih se tak udarec le težko preboli. To so stvari, katere bi morala publika dobro premisliti; potem bi gotovo vsakdo rekel: Grem in se udeležim njihove predstave itd., da se jim s tem olajša delo in stroški. Ali pa je tako? Kajpada! Večni boj s fanatik, batine, preprič itd., to nam je za plačilo. S tega lahko spredimo, če hočemo eno ali drugo tako društvo obdržati na površju, je treba trdega boja za obstanek, da se vzdrži. Človek mora imeti pri tem delu potrebno energijo, čas in zgornost, sicer mora podleči raznim nazadnjakom in ljudem, ki gledajo le na svojo lastno korist.

V Collinwoodu imamo dramatično društvo Naš Dom. Naš cilj in namen, ki smo si ga vzeli pred tremi leti, je gojitev pravilne dramatike, petja in delo na drugih kulturnih poljih, ki je potrebno našemu narodu. Deloma se nam je posrečilo, da smo kaj skupaj spravili, ali vse le s titanskim bojem in priznati moram, da gre vsa čast v tem oziru igralcem društva. Ni moj namen opisovati zgodovino tega društva, pač pa hočem nekoliko omeniti o kritičnem položaju v društvu, da ne bo kdo po nedolžnem prizadet.

Skoro vsako društvo ima kakega člana, ki mu je napredek društva deveta briga. Tudi pri nas imamo člana, ki že od ustanovitve društva gleda, kako bi vse stvari obrnil v svoj prid. Društvo je danes vredno s blagajno in imetjem blizu \$1500. Če ima kdo pri spominu na to svoto kake pregrešne misli, naj se le potolaži, kajti tudi ta bolezen je ozdravljiva.

Imamo predsednika, ki smo ga ob Novem letu posadili na stolec. Toda postal je naenkrat oblasten kakor kak turški sultan in člani nismo več bratje, ampak podložniki. Meni se je že večkrat prišlo, koliko deluje za društvo, pa od tega nič ne dobi. "Težko plačujem teh 25c, — je dejal, — pa društvo ima preveč denarja in radi tega sem zavrten." Tako mi je govoril ta junak, jaz pa sem si takoj napravil sodbo, da ta jok ni zastoj in da nekaj namerava; in nismem se motil. Ko sva bila ob neki priliki zopet skupaj, mi je rekel: "Kabay, jaz sem se že naveličal igrati 'monki' po odru in če se ti še nisi, se pa še boš." Potem mi je razodel svoj načrt, da iz dramatičnega društva napravi mo delniško društvo, to je da vsak član položi pet dolarjev vredno delnicio in tako postane delničar društva. V slučaju, da odstopi, se mu jo izplača in sicer toliko, kolikor pride na vsakega člana. Mene so ti njegovi načrti razočarali, kajti sprevidel sem, da niso niti najmanj na mestu v korist društva. Toda s tem mi je dal priliko, da sem ves njegov načrt dobro premislil in ga pojasnil članstvu, ako slučajno pride s svojimi načrtom pred sejo. Na seji res privleče na dan kakih pet spisa-

nih pol papirja s celo armado točk in pojasnjen članstvu, kako dobro bi bilo, če se sprejme njegov načrt za delniško društvo. Meni vest ni dala miru, pa sem ga prekinil in potem navzočim natančno pojasnil njegovo mahinacijo in slabe posledice, ki bi sledile, če se sprejme njegov načrt. V prvi vrsti bi se kmalo razbilo društvo, ker bi novi člani ne pristopali, ker bi morali za delnicio plačati toliko, kolikor bi prišlo premoženja na vsakega člana. Pri publiku bi prišlo ob dobro ime in bi izgubili simpatije. Članstvo je bilo razočarano in ovrlo njegov načrt ter se sploh čudilo, kako si upa priti pred sejo s tako demagogično rečjo. Toda s tem afero še ni bilo konec. Ob neki priliki je igralce nagovarjal, naj si razdele denar, češ, Kabay, je pustil društvo, mi si pa razdelimo med seboj premoženje. Igralci so mu povedali, kar mu gre — jaz pa še toliko pristavim, da dokler bom jaz pri društvu, ne bo nikdar spravil v žep enega centa društvenega denarja.

Društvo ima težak obstanek, ker vsak pravi: Plačujem 25c, a od tega nimam nikakih koristi! in odstopi. Od 70 članov je padlo število na 25, ki so večinoma sami diletantje. Da zagotovimo obstoj društva, smo sklenili načrt, da napravimo podporno društvo, drugače bi pa delovali v istem smislu za napredek, kakor dosedaj. V tunkajšnji naselbini imamo tudi slovensko pevsko društvo Soča, ki ima isto smer in tudi iste težave in zapreke kot dramatično društvo Naš Dom. Na seji našega dram. društva so poročali, ako napravimo podporno društvo, da je pevsko društvo Soča pripravljeno združiti se s nami. Sprejet je bil v tem amisu predlog soglasno in brez vsake kritike in tudi predsednik ni imel nič proti temu in določil tudi dan za skupno sejo. Pri tem je treba pripomniti, da je naše društvo že v jeseni delovalo za združanje vseh kulturnih društev v eno izobraževalno društvo s pevskim, dramatičnim in telovadnim odsekom. Takrat so naše najboljše moči pobirali k vojakom in nastala je bojazen, da nekatera društva prenehajo vsled izgube svojih moči z delovanjem, katere mu so namenjene. Društvo Naš Dom je soglasno sklenilo, da je pripravljeno pustiti stare ime, ako store to tudi druga društva. Zatenkrat se nismo mogli sporazumeti in ostalo je pri starem. Kakor je razvidno iz zgornjih vrstic, je sedaj društvo Soča pripravljeno združiti se s nami in delovati skupno za ene in iste namene. Ta korak mora vsak napreden človek iskreno pozdraviti in želeči temu združenju najboljšega uspeha.

Dan skupne seje obeh prizadetih društev je prišel. Člani so prihajali skupaj, da dokončajo združitevno delo, ki sta ga započela oba društva in potem s podvojenimi močmi delujejo za napredek in izobrazbo. Videli ste obzre, s katerih je sijalo navdušenje in veselje. Diletantje, pevci in podpor-ni člani, vsi nestrno čakajo na otvoritev seje, da se napravijo zaključki v korist kulturnemu napredku naše naselbine. Ker ni bilo predsednika od nikoder in ker smo ga čakali dovolj dolgo, smo otvorili sejo in začasnim predsednikom so izvolili mene. Takoj v začetku seje sem pojasnil namen današnjega zborovanja in zaključil z željo, da gotovo ne pride kaka zapreka, ki nam bi onemogočila združitev. Vsi so se zavedali, zakaj gre, vsled tega ni bilo ne-

potrebnih argumentacij. O vsakem predlogu in točki se je tehtno razpravljalo in sklepalo. Ime združenega društva bi se naj glasilo "Slov. sam. podp. dramatično in pevsko društvo Adria". Na vprašanje, če naj se že na tej seji izvoli nov odbor, je bil stavljen in tudi sprejet predlog, da se ga izvoli, kar se je tudi izvršilo. Vsled pozne ure sem zaključil sejo s pozivom na člane, naj se udeležijo prve mesečne seje, da bomo dokončali tisto delo, katerega danes nismo mogli.

No, našemu gospodu predsedniku ni bilo po godu, ko je isvedel, da smo se faktično združili. Prišel je tekati do posameznih članov in lokal pristavev, da z njihovo pomočjo razbije naše delo in da ostane vse tako kot je bilo; o pardon! Ne tako, kakor je bilo, ampak tako kot hočejo gospod sultan, kajti oni se ne ozirajo na sklepe članstva, ker vse mora iti tako, kot hoče njihova visokost, če ne...

Posrečilo se mu je, da je pridobil pet članov na svojo stran in napovedali so nam boj. Ne bom omenjal te petorice po imenih, ker so le orodje v njegovih rokah. Ko ga bodo enkrat spoznali, se bodo gotovo obrnili od njega. — Misli si je: "Sedaj so se združili, postali so močni in o kakemnem propadu društva ni govora. To njemu seveda ni bilo všeč, kajti vse sanje o društvenem deležu so splovale po vodi. Podvzeti bo treba druge korake; ko bo seja, jo prisekam s svojimi pristavi in jim razbijem vs njihovo delo. Kaj se ti glavni ne zmislijo — mene, sultana ovreči — jim že pokazem!" Kakor je mislil, tako je tudi storil. Dne 6. marca se je vršila prva seja združenih društev. V dvorani je bilo navzočih okoli 40 članov. Pri peči se je pa avijal naš harambaša s svojimi pristavi. Naenkrat skoči pokonci, me "popoka" in zakriči: "Zvoned ven!"

Jaz mu seveda ustrežem in nato je kot prejšnji predsednik ves blede in razburjen otvoril sejo. Započevadno je rekel, naj se prečita zapisnik redne in izredne seje za združitev. Ko se mu ugodilo, s stresnim glasom naznani, da bo sedaj oddal svoje mesto novemu odboru ali predno to stori, bi rad še nekoliko govoril. Predno je prišel, sem ga prosil za besedo, ki mi jo je milostno dovolil. Dobro sem vedel, da pride sedaj na vrsto to, kar je nameraval. Govoril sem 15 minut o težkem položaju društva in o razlogih, ki so nas vodili k združenju. Apelliral sem na pametno in premišljeno delo, brez razburjenja in nasprotstva. Pri sejah mislimo na to, da smo vsi društveni bratje. Ako smo na zadnji seji sklenili kaj napačnega, se lahko danes popravi in ako kaj manjka, se lahko danes doda.

Vse moje govorjenje ni izdalo. Strašno je prišel rogoviliti in kričati: "Vi nimate nobene pravice delati brez mene. Društvo ne bo premenilo imena in jaz ostanem predsednik toliko časa, dokler ne poteče moj termin. Društvo Naš Dom še eksistira in ako hoče biti kdo zvrzen, je dobro, ako ne, naj odstopi." Tako je kričal kakih 10 minut in člani so pričeli že nastajati v bojznji, da se mu je morda pripetilo kaj hudlega, da morda z njim ni vse v redu. Ščassoma smo prišli vseno nekoliko k sebi. Ojunačil sem se, prišel izpod mize in ga ponižno vprašal, zakaj ni prišel na izredno sejo? Ko bi bil vedel naprej, kaj se bo zgodilo, prav gotovo bi se ne pre-

držnil staviti tega vprašanja. Zakeno se proti meni ter zakriči: "Zato, ker nisem hotel. Kdo vam je dal pravico spreminjati ime, kdo je vam dal pravico voliti novi odbor?" Jaz sem se stisnil v kot, se zavarujem s stolom, če bi bilo treba odbijati eventualne po-

(Dalje na 7. str. 1. kol)

KAKOR TONIKA, ALI KREPCILO.

Kakor zdravnik razločuje, bi morali vsoboviti vsake tonike take stvari, ki bi vse naše telesne sestave utrjevale in bi bolniku v obče pomagale. Vsled tega priporočamo vsem bolnim in slabotnim osebam, da naj rabijo

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski balsam). Ta balsam je osobito priporočljiv pri zdravljenju navadnih in pogostih zapletov (nabavnost) neprebrave in bolelih na jetrih. Poskusite to toniko kadar imate spremenljivo mrzlico; posebno naj bi jemala to toniko stare in slabotne osebe. Natančna navodila so označena na vsakem zavitku. Cena 85c. Dobi se v vsaki lekarni.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

RAD BI IZVEDEL

za naslov moje sestrice Franciške Sajovic, doma pri Zagorju ob Savi, vas Pihovec. Nahaja se men da nekje v državi Illinois in silal sem, da je omočena, sicer pa ne vem, kako se sedaj piše. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja; naj mi javi nje naslov. Ako bo sama čitala ta oglas, jo prosim, da se mi javi. Poročati ji imam nekaj zelo važnega. John Sajovic, P. O. Box 34, Winter-quarters, Utah.

NA PRODAJ JE

80 akrov obsegaajoča farma, rodovitna zemlja. Proda se po zmerno nizki ceni. 30 akrov je že izelččenega, zamejano z deteljo in travo, drugi del pa je poraščen s trdim lesom. Proda se tudi 20 glav goveje živine, torej 10 krav in druge so pa telice; proda se tudi par konj, vsa potrebna priprava, kot grablje, stroj za košnjo, plug, brana itd. in osem prašičev. Cena za vse skupaj je le \$5,200. Za vsa nadaljna pojasnila o nakupu se obrnite pisмено ali pa osebo na: John Kirn, Box 62, Willard, Wis.

POZOR ČITATELJI!

ZANIMIVJE KNJIGE:

Oskarjev šolnik ali življenje na avstrijskem dvoru 75c
Hypnotisem 35c
Vodička Johana 30c
Hitri računar 60c
Naročite pri Otto Pasdir, Box 1611, New York, N. Y.

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranopeljen v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure jutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388. 843 E. Ohio Street, N. E. PITTSBURGH, PA.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 8. aprila 1904.

Lokop. 17. junja 1907 v dr. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 NO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Prezident: John Vogrič, Box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Strakovič, M. F. D. 4, Box 96, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: J. Kuhelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderhar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Ashton J. Terboven, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Kazenski: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADOBNI ODBOR:

Jože Ambrošič, 351 Box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Truher, 674 Albany Ave., Hock Springs, Wyo.

POROTNI ODBOR:

Anton Hrant, Gen. Deliv., Canonsburg, Pa.
Jože Radič, Box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pieterček, 436 Box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Wilkes, Pa.
M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Kavertnik.

VREDNOVI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6303 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE KADRE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in M. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERHAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSILOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŠIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

KADRE PREPILJIVE VSEBINE, ki sta jih volili prvi in drugi stasov, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRANT, Gen. Deliv., Canonsburg, Pa.

VSE DOPISI, razprave, članki, razmisli itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, oglaš, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korrespondenci s tajništvo M. N. P. J., urednikom in upraviteljem "Prosvete" se rabita imena uradnikov, marveč kajitve naslov, ki je na naslovu, ako želita, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seja glavnega upravnega odbora se vršijo vsako prvo sredo in četrti torek v mesecu. Začetek ob uri polpetdeset.

KJE SE NAHAJA

Janez Habjen, po domače Bilba - nov iz Sele. Bil je pri nas pred tremi leti na Buhl, Minn. Potem je neznano kam odšel. Prosim rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga javi. John Yakklich, P. O. Box 67, Trammold, Minn.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s našimi idejami, podpiraj tegeve, in oglašajo v Prosveti. V naslovu imam vse za vsakdanje potrebe, ne po smeri cen.

ANTON KOBNIK,

Barnitz, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

639 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je ustanovitelj slovenskega zdravniškega društva v Pittsburghu, ki ima 28 letne izkušnje v zdravniški praksi. Zdravljuje vse vrste bolezni, ki so mu izredno drage, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Čudenje svet, ki vodi le zdravje, zdravje v krutem časi. Izredno ni vedno hitro zdraviti v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

PRGF. DR. MULLIN

IZDAVNIK — SPECIALIST

ZA SLOVENCE

411-4th Avenue

(NA SPROTI POSTE)

PITTSBURGH, PA.

ELEKTRIČNA PREGLEDNA

S K SARKI

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

Hitri in občutni zdravnik, s 20 letno prakso. Zdravi vse vrste bolezni, zlasti pa bolezni, ki jih zdravi s svojo posebno metodo. Vse bolezni, ki prihajajo po vseh odsekih zdravstva, po strahotni metodi, kakor hitro opazite, da vam postanejo manj smotnost, se zdravite, temer vsi priide in vsi vam je bolj opet povrnil.

The New River Company

Ta družba ima 15 premagorovov v premagorovnem okraju New River. Večina se nahaja na rovi poleg železnice, kar daje ugodnost za vsovo in vsakdanje delo. Dobre kole, cerkve, zabavišča, itd. Prodajamo hile dalevom po nizkih in ugodnih cenah na obroke. V dobrih časih zaslužni dober premagor od \$100.00 do \$125.00 na dva tedna. Potrebujemo še nekaj dobrih rudarjev. Namo taki naj se priglasijo, ki radi delajo stalno. Ako se zanimate za delo tukaj, tedaj pridite osebno ali pa jišite v vašem materinskem jeziku na naslov:

C. P. ANDERSON, McDonald, W. Va.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošljite danes vašo prijateljsko in dobro željo, da vam bomo dali vse, kar potrebujete.

Financiramo 4 odstotno obrestni na bančni vlogi.

MOČNA, KONSERVATIVNA, NAPREDNA INSTITUCIJA.

Spomlad je tukaj in treha je, da se čistiti vašo kri, vaše telo pa dobi nove moči. Za čiščenje krvi pa potrebujete tudi zdravilo. Najboljše so hote počutili, če poskusite

Severa's Blood Purifier

Severov kričistilec.

Dobite ga pri vašem lekarnarju. Je izvrstno spomladansko zdravilo za kri. Učinek tega zdravila je izvrsten. Poskusite zdravilo za nobeto kri, ture, manje in izpušajo in druge kožne bolezni, ki so posledice bolne krvi. Vsakdo naj rabi to zdravilo spomlad. Cena je \$1.25.

Serboči izpahki se dnevno porajajo in so zelo nevarni, ker kosa serbi po vsem životu. Vsi, ki trpe na ti bolezni, naj poskusijo

Severa's Skin Ointment

(Severovo mazilo za kožne bolezni). Pomoč se hitro opozna; mazilo hitro uglači kožo in odpravi serbočino. Koža postane zopet gladka in normalna. Cena je 50c.

Severova zdravila se prodajajo v lekarnah vspevov. Ako vaš lekarnar nima teh ali vam ne more postreči, potem se poslužite posrednih. Pošljite na pravilno sveto denar in mi vam bomo točno postregli.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Hrbitne bolezni pomenijo, da ne in da telo potrebuje zdravilo, ki jih spravi zopet zdrav in obenem prečene bolezni hrbita.

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severova zdravila za čiščenje in jetro) so pokazala svojo vrednost v številnih slučajih, tako, da vam priporočamo to zdravilo s popolnim zaupanjem za zdravljenje obisti in mehurja in sorodnih bolezni. Cena je \$1.25.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c na tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.13 na tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4638.

Datum v objavi n. pr. (Februarja 28-18) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnem potekla naročnina. Posvetite jo preverjanju, da se vam ne ustavi list.

Tretje vojno posojilo.

V soboto 6. t. m. poteče leto dni odkar je Amerika v vojni. Naša nova domovina je v tem času izvršila velikanke priprave. Oborožila je velikanstvo armado, o kakršni ni nihče sanjal pred enim letom, da bi bila moč; ladje in železnice, produkcija in distribucija živila je pod nadzorstvom vlade. Nastale so še mnoge druge spremembe, ki bi bile v mirnem času nemogoče v enem letu, toda marsikdo se še ne zaveda važnosti in pomena teh sprememb. Prišle so tako naglo, da jih širše mase ne morejo razumeti in jim slediti; vzelo bo par let, predno se zbistrijo pojmi in pride spoznanje.

Ogromne priprave za aktualno sodelovanje Amerike na bojišču pa stanejo ogromnega denarja. Vlada je že vzela dva posojila v znesku osmih milijard dolarjev in prvo obletnico vojne bo Amerika praznovala s kampanjo za tretje vojno posojilo treh milijard.

Denar je v deželi, kajti drugače ga ne bi vlada iskala. In denar, ki ga vlada išče, mora priti, drugače Amerika ne more nadaljevati vojne in posledica bi bila, da bi ameriško ljudstvo plačevalo harač nemškemu kajzerju, ki bi bil večji kot vsa posojila.

Vlada bo dobila tri milijarde in vsekakor še več, o tem ni vprašanja. Podporne organizacije, ki štejejo več kakor deset milijonov članov, so že zaključile, da bodo investirale v vojne zadolžnice ves denar, kar ga bo na razpolago; med temi organizacijami je tudi naša jednota. Bogate korporacije in finančna podjetja bodo tudi dala več ali manj svojega deleža, kajti izogniti se ne bodo mogla tako lahko.

Vprašanje pa je, kako se bodo razdeljevali bondi med posameznike. Žal, da v tem oziru še ni dobrega sistema. Piše in govori se, da bo na delu milijon agitatorjev in 35.000 govornikov širom dežele, ki bodo nagovarjali ljudi za nakup bondov. V tem sistemu je velika potrata. Siromak, čigar dohodki komaj zmagujejo tekoče življenske izdatke, ne bo kupil bonda, čeprav bi ga rad, ker ga ne more. Cesar ni, tega ne vzamejo vse armade na svetu. Takih revežev je dosti, posebno med delavci in malimi, zadolženimi farmarji.

Vodstvo kampanje za vojno posojilo bi prihranilo veliko govorniške energije in dosti denarja, če bi vzelo v roke imenik vseh tistih, ki plačujejo dohodninski davek. Imenik je v rokah vladnih oblasti in vsi plačevalci tega davka imajo dohodke, prekašajoče življenske izdatke, ker drugače ne bi plačevali vladni dohodnine.

To bi bila najlažja in najcenejša pot do denarja. Vlada ve za vsakogar, kdor je na davkoplačevalni listi, kakšni so njegovi dohodki in drugega bi ne bilo treba, kakor sporočiti mu: "Tvoji dohodki so toliko in toliko in mi vemo, da lahko kupiš toliko in toliko zadolžnic svobode. Tukaj so bondi, daj nam denar!"

Ali bi ne bil ta sistem boljši, kakor pa pošiljati milijon agitatorjev in 35.000 govornikov po deželi, ki bi medtem lahko opravljali kakšno drugo koristno delo?

Kadar hoče vlada jeklo, premog ali drugi material, gre ponj tam, kjer je — in vlada ve, kje je. Ravno tako je z denarjem. Vlada ve, kje je denar in zato bi lahko zahtevala: "Daj svoj delež!" — Najboljše bi seveda bilo, da bi vsakdo kupil vojni bond. Priporočamo slehernemu, da kupi bond, če le more, kajti vsak dolar, ki gre za bonde, prvič služi dobremu namenu in drugič je dobro investiran. Ali kdor nima denarja, ne more kupiti bonda in kvečjemu si bo odtrgal za vojnovarčevalne znamke.

Končno so v Ameriki gotove institucije — npr. cerkve — z ogromnim kapitalom, ki pa na nerazumljiv način ne plačujejo ne centa davka. Ali bi ne bilo pravično, da se tudi od teh institucij zahteva poln delež?

Kajzer Viljem, njegov "nebeški partner" in njegova granata, ki je podrla cerkev na Veliki petek v Parizu.

Okrvavljeni Viljem se pobaha skoraj vsak dan, da se "Bog vojskuje na njegovi strani". Pri vsaki "zmagi" je "Bog pomagal in bo še".

Zadnji dokaz "božje pomoči" je vest, ki se glasi, da je granata iz velikega kajzerjevega kanona nekje v daljavi zadela cerkev v Parizu na Veliki petek. Cerkev je bila polna ljudstva, ki je molilo za mir. Granata je ubila 75 oseb in jih ranila 90; žrtve so večinoma ženske in otroci.

Kajzer se še ni pobahal, da mu je Bog pomagal pri streljanju iz tega kanona, toda on je prepričan, da "pomaga Bog" na vsi črti, torej ne more zanikati, da ni pomagal podreti cerkve v Parizu.

Ljudje so molili za mir in — mir je prišel ubogim žrtvam v obliki dinamita, ki ga je po kajzerjevem mnenju poslal Bog iz daljave 75 milj. Morda bi bil kajzer ponosen, tako ponosen kakor še ni bil nikdar, na svojo dinastijo in svojega "nebeškega partnerja", ako bi bil mogel pogledati v cerkev, ko je eksplodirala granata. Ob pogledu na razmesarjena trupla starih žen, ki so molile za svoje sinove na bojišču, in otrok, ki so prišli v cerkev poslušat tolažilno povest o Kristovem trpljenju in odrešenju — bi si bil Viljem gotovo pogladil brke in vzkliznil kot ponavadi: "Bog je pomagal in bo še!"

V kajzerjevem bahanju, da je Bog njegov zaveznik, in njegovi granati, ki je potovala sedemdeset milj daleč in podrla cerkev na Veliki petek, je precej gradiva za bodočega zgodovinarja, ki se bo bavil z verstvom.

Kako je v Nemčiji.

VI.

V Berlinu sem bil na mnogih tajnih sestankih z delavci in delavkami strokovnih organizacij in s člani raznih podpornih loč. Obiskal sem tudi razna industrijska središča v severni Nemčiji in tudi morala pristanišča z ladjedelnicami in mornariškimi bazami. Govoril sem z uradniki in višjimi ter nižjimi častniki v mornarici. V nekem mestu, kjer je veliko pristanišče, sem slišal dovolj o gotovo revolvi pomorščakov, ki je bila meseca avgusta n. l. Podrobno poročilo o tej revolvi moram izpustiti, kajti tajni nemški detektivji bi takoj našli sled za mojimi informanti in vrgli bi še večji sum na gotove osebe, ki so itak že obdolžene, da so pomagale izvesti rebeljon. Konstatiram le, da revolta je res bila.

Večina nemških socialistov ni prav nič napredovala tekem vojne; v okrožju Berlina so celo nazadovali po številu in mišljenju. Ko sem to pomeje povedal nemško-avstrijskim socialistom v Čurihu, so me opsovali, toda kar je res, je res.

Socialistične mase v severni Nemčiji niso še zrele za revolucijo in njihovi voditelji so preveč nazadnjaški, da bi na kak način ogrozili kajzerjevo vladno. Politični in parlamentarni voditelji socialistov so ljudje, ki niso nikdar opravljali težkega dela; to so advokati, trgovci, častniki, pisatelji in profesionalni političarji, ki še vedno pridigujejo o "razvojni revoluciji." Še celo manjšinski socialisti niso med seboj edini za nasilno revolucijo. Socialistične mase v Nemčiji niso med vojno niti toliko napredovale, kakor so stranke v neutralnih državah.

Res je na tisoče pravih revolucionarnih socialistov, toda v parlamentu nimajo več kakor kakih pet dobrih voditeljev. Vsi ostali so oportunisti, ki akrobno pašajo, da ne naredo nobenega materiala za pravo demokratično revolucijo. Medtem pa vlada pravo sovražstvo med večinskimi in manjšinskimi socialisti. Neka žena, ki je voditeljica v manjšinski frakciji, mi je rekla: "Zdi se mi, da je bil Karl Marks rojen za naše sovražnike, ne pa za Nemece. V Nemčiji imamo vsega, tudi strupen plin, samo pravih socialistov ne sme biti!"

Druga socialistka, ki je bila še večkrat v zaporu protimilitarističnih govorov, je imenovala večinske socialiste strahopetce in izdajalce Internacionale.

Revolucionarni program nemških socialistov je že zmiraj v štadiju ustmene in tiskovne agitacije, toda akcije še ni. Posamezni sodrugi so me seveda zagotavljali, da to ni res in da bodo v prihodnjih par mesecih pokazali, da niso samo za govorjenje na svetu, ampak jaz nimam upanja kljub priznavanju, da je smpatja opaziti med njimi več aktivnosti.

Največja napaka med nemškimi delavci je, ker še vedno verjamejo, da je bila Nemčija po krivici napadena in da se še zmiraj brani. Delavci in drugo preostalo ljudstvo je zelo ježno na kajzerja in natišem ga tudi sovražiti, ali to je vse. V besedah niso izbirčni, ali dokler ostane vse pri besedah, se kajzer nič ne boji.

Politične diference pa niso nam med socialisti, temveč tudi med kapitalisti, oziroma premožnimi aloji. Tako na primer vlada veliko nasprotje med lastniki velikih zemljišč in tovarnarji. Prvi so militaristi od pete do glave, katerim se prav nič ne mudi za mir, dočim so zadnji za mir brez anekvij takoj. Govoril sem z mnogimi neodvisnimi industrialisti, ki so mi rekli, da bo Nemčija industrijsko popolnoma uničena, ako se vojna zavleče še eno leto. Nemčija je porabila prve dva leti vojne ogromno množino svojega narodnega bogastva v pričakovanju, da v tem času izvojuje zmago in konča vojno po svoji želji. Surovine so izžrpane v toliki meri, da bo vzelo nekaj let po vojni, predno se opomore nemška industrija. Železnice so tako izločane, da še komaj služijo prevelikemu bremenu prometa. Medtem ko je Anglija še daleč od dna svojih zakladov, je Nemčija že zastavila zadnji cent v blazni igri vojne.

Ti in mnogi drugi razlogi tirajo male industrialiste in obrtnike naravnost v propast in valed tega zahtevajo mir.

Nadaljevanje.

Socializem in prerokovanje.

Socializem ni prerokovanje iz minolih dni, ni temo določena teorija, ki se naj ravna in giblje v določenih mejah. Pod socializmom se razume človeško družbo, o kateri pravijo najglobljejši misleci, da mora priti kot sad gotovih evolucionarnih sil, ki so sedaj na delu, in ki so podedovali del sedanje družabnega reda. Kakor je izginila staroveška telesna sužnost stopnjevanje in se umaknila fevdalizmu in kakor se je fevdalizem umikal stopnjevanju, dokler ni zavladal kapitalizem, umakniti višji formi družbe. Socializem, ki pomeni, da postanejo vsa produktivna, razdelivna in prometna sredstva, zemlja in zemeljski zakladi splošna ljudska last in da se vse gospodarstvo upravlja v ljudskem duhu, bo uveljavljen v bodoči višji formi človeške družbe, katero bodo imenovali socialistično, kakor n. pr. današnje imenujejo kapitalistično, ker so produktivna, razdelivna in prometna sredstva, kakor tudi zemeljski zakladi last kapitalistov, ki poljubno odločajo, kako naj žive ljudje, ki vsotvarjajo s svojim umskim in ročnim delom vsa bogastva na svetu. Vsak človek, ki zdravo misli, lahko zapopade, da bo socializem napravil popoln kapitalizem.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedež v Chicago, Ill.

IZVEŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerke, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Poglodič, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso prijavili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljave je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

v človeški družbi, da bo odstranil ogromno bogastvo poedincev in strašno bedo delavcev, predvsem pa izkoriščanje človeka po človeku.

Da počasi prehajamo iz kapitalizma v socializem, pa tudi lahko vsakdo opazi, ki ni slep za do godke, ki se vrše krog njega. Pred petdesetimi leti n. pr. ni niti 15 odstotkov narodnega premoženja lastovala javnost, to se pravi ljudstvo v državi. Danes lahko rečemo, da imamo 36 odstotkov javnega premoženja. Kakor pri drugih formah človeške družbe prihaja tudi tukaj sprememba v začetku počasi. Ali od leta do leta se žuje klic glasnější po podražavljenju in poobčinjenju javnih naprav: železnice, mestnih uličnih železnice, brzojava, telefona, rudnikov, ladjedelnic, tovarn, in sploh vsega, kar je potrebno za produkcijo in razdelitev produktov.

Staro družabno poslopje počasi razpada in se drobi, novo se pa gradi z vsakim dnem. Prihodnost nam bo sigurno prinesla, da bo razpadel zadnji preostanek kapitalističnih poudrin bo vzklila popolnoma nova družba.

"Kritičarju."

Chicago, Ill. — Kritika je dobra, če prihaja iz čiste namene, da popravi zgrešeno stvar. Tako kritiko pozdravljajo pametni ljudje, ker povzročijo, da se popravi storjene napake, ne strinjajo se pa s kritiko, ki nosi odprti značaj zabavljanja.

V 35. izdaji "Clevelandške Amerike", ki izhaja v "klasični" slovensčini, je nekdo "ocenil" revijo, ki jo izdaja Slovensko republikansko združenje pod imenom "Slovenian Review" v angleščini, da seznanja državnike, senatorje in kongresnike z jugoslovanškimi problemi, eliji S. R. Z. itd. Očitno je, da revija nima namena, da podučuje državnike, senatorje, kongresnike itd. o lepoti angleškega jezika, ampak ima le informativen namen. To je njena naloga.

"Kritikar" se zaletava v angleščino v reviji in izreka upanje, da se revija ne razširi med Američani. V tem upanju je izrečena tudi tajna želja. "Kritičarja" in oseb, ki grede čez drn in strn za "Clevelandsko Ameriko" in "Londonkim odborom". Če bi imel "kritičar" pošteno namene, bi prečital svojo zabavljico še enkrat in zapisal koncem nje: Bodimo hvalešni, da ameriški državniki, senatorji, kongresniki in častniki ne razumejo slovensčine. Če bi štali "kritičarske klobase", ki sem jo spisal jaz, in bedastoče, ki jih prinaša "Clevelandska Amerika" v

svojih uvodnikih, kadar hoče biti "modra", bi izgubili še tisto spoštovanje do Slovencev, ki ga imajo.

"Kritičar" se boji, da ameriški častniki, državniki, kongresniki itd., ne bodo razumeli revije. To je bosa, prijatelj zabavljač v "Clevelandski Ameriki". Ameriška inteligenca si bo že sama popravila jezikovne napake v reviji. To popraviljenje ji ne bo povzročilo glavobola, ker gotovo razume vsekakor boljše angleščino kot gospod "kritičar", ki se je sprivil nad revijo v "Clevelandski Ameriki".

Eksekutiva S. R. Z. naj nadaljuje z revijo v angleščini. Prav nič ne škodi, če prihodnja revija prinese krško deklaracijo s potrebnim komentarjem. Ameriški državniki in kongresniki naj poznajo ta dokument, da spoznajo tudi oni, s kakšno "demokracijo" hočejo nekateri gospodje osrečiti Jugoslovane in zakaj Slovence nehoje nič slišati o taki "demokraciji".

Revija v angleškem jeziku je potrebna še radi sto drugih vzrokov, kajti zadnji čas so nekateri gospodje izdali knjige, ki poročajo o Slovenceh neresnice. V knjigi "South-Eastern Europe", ki jo je spisal Vladislav R. Savič, bivši šef častniškega biroja v srbskem ministertvu za zunanje zadeve, najdemo na 16 strani tale stavek: "The Slovenes speak a dialect of the Serbo-Croat language, but in view of their small members (only approximately 1,300,000) itd." Stavek se glasi v slovensčini: "Slovenci govorijo narečje srbskohrvatskega jezika, to da vpricho njih majhnega čevila (približno jih je samo 1,300,000) itd." V tem stavku gospod Savič odreja Slovencev jezik, ne prizna jim njih lastne literature in jezika in trdi, da Slovenci govorijo narečje srbskohrvatske narečje, število Slovencev pa ceni po avstrijsko-nemški statistiki, ki je krivična.

Po sodbi gospoda Saviča so Slovenci navadni Srbohrvatje, ki nimajo svojega jezika, kajti ti isti, ki govorijo narečje drugega naroda, ne morejo imeti svojega jezika. Kdor nima svojega jezika, nima pravice se nazivati narod, in če ni narod, ne more odločati o svoji usodi. Taka je logika v tem stavku.

Ta stavek dokazuje, kako potrebna je revija v angleškem jeziku, da razkrije pred ameriško javnostjo tako neresnice.

Gospodu "kritičarju" pri "Clevelandski Ameriki" revija ni všeč in videl bi najraje, da mirno v gospodu zaspi. Ta "kritičarjeva" želja pa mora spodbuditi eksekutivo S. R. Z. da prihodnjo revijo izda še v večji obliki in z najbolj raznim gradivom.

Priložnost za vsakogar.

Tu je prilika za vsakega Američana ne glede na to, katere narodnosti so njegovi predniki.

Imeti moramo prostovoljce, da prodajajo vojno-varčevalne znamke pri vsaki priliki. Imeti moramo seznam mož in žen, ki lahko nastopijo javno kot govorniki ob nedeljah popoldne ali zvečer.

Vsaka znamka, ki jo prodate, je žebelj v rakev, ki jo pripravlja Amerika za Viljema. Potreboval bo veliko rakev in zato je treba veliko žebeljev, da bo delo pravilno in hitro izvršeno.

Vsako, ki hoče sodelovati, naj spolni dolenji listek in uaj ga naslovi na naz. M. L. Pflaum, War Savings Comitte, 403 Conway Building, Chicago, Ill.

WAR SAVINGS COMMITTEE FOR ILLINOIS FOREIGN LANGUAGE DIVISION 403 CONWAY BUILDING.

NAME: _____
ADDRESS: _____
PHONE: _____
DAY. _____ EVENING. _____ SUNDAY AFTERNOON _____ SUNDAY EVENING _____

ESTI Z BOJISKA.

(Nabliževanje s prve strani)

napadali reokupirali nekaj britanskih pozicij. Berlin sam priznava, da so bili v vsi večerjani napadi. Nemški generali štaj bi sinoči napadli na kratko, da "ni nič novega" na bojišču v Franciji. Nemške čete so dobile nekaj v Hangardu v nedeljo zvečer, na ponedeljek zjutraj jih je zadržala nazaj angleška in francoska kavalarija.

Vročna bitka pri Montdidieru.

Pariz, 2. apr. — Vsi poskušajo, da bi pridili skozi francoske čete severozapadno od Montdidiera, so se izjavili. Nemški hoteli za vsako ceno vzeti v boju, ali pri vsakem naskoku so jih vrgli Francozi nazaj in je ostala v rokah zadnjih po večernem boju. Na vzhodni strani Montdidiera niso Nemci večerjali operacij; težke izgube njunega dne so jih nedvomno lahke.

Dalje proti severu so se borili Francozi in Angličani za pozicije vasi Hangard-en-Santerne, ki končno ostala v njihovih rokah. Vrhutega so pregnali sovražne čete v bližnjih pozicij. Večje številne Nemce je bilo ujetih. V reokupiranih krajih so našli nemški velike kupe mrtvih, kar dokazuje, kako drage plačuje sovražnik vsak kosček zemlje, ki ga osvaja.

Nemci imajo "tenke".

London, 2. apr. — Sedanja bitka je pokazala, da Nemci posredujejo Angličane in so privlekli na bojišče veliko število "tenkov". V jeklenih in premikajočih se vozovih. Njihovi "tenki" so po angleškem vzorcu, toda katerih ozirih so tudi izboljšani. Imajo lahke topove, strojne mine in aparate za briganje ognene tekočine. Nemški ujetniki prijo, da so Nemci gradili "tenke" že od zadnje jeseni.

Daljne žrtve oddaljenega nemškega kanona.

Pariz, 2. apr. — Pri večerjani bombardiranju Pariza, iz katere so bile štiri osebe ubite in tri ranjeni.

Parški kardinal Amette je prejel telegram od papeža, ki pravi, obžaluje izgubo življenj v parških cerkvah.

Poluradna nemška depeša čez Atlantik se glasi, da so Francozi sami krivi, če nemške grane podirajo cerkve v Parizu.

Pariz, 2. apr. — Danes so zapadle nemške granate v Pariz. Ob treh zjutraj so se pojavili v mestu tudi nemški eroplani, ki so vrli več bomb. Francozi so jih takoj odpridili.

Nemška armada maršira v dežju in blatu.

Pariz, 2. apr. — Ameriške čete so bližajo bojni fronti ob reki, so naletele na vremenske pogoje, ki pa ne ovirajo njihovega razpoloženja in volje, da se ne pritožuje. Že drugi dan so veliki deževni nalivi in vse je izpremenjeno v reke blata. Kljub temu se pomicajo ameriške čete peš in na konjih in s težavo vozovi dalje, d ačim prej do bojišča.

Ameriške izgube.

Washington, 2. apr. — V današnjem seznamu izgub omenja vojni departament 25 imen. Eden je umrl v boju, eden je umrl za ranami kirije vsled raznih boleznih; ostalo 23 imen je lahko ranjeno. Med lahko ranjenimi je tudi John T. Urban.

Ameriške izgube: 300.000 mož.

Washington, 2. apr. — Po izračunih francoskih vojnih ekspedicijskih Nemci izgubili najmanj 300.000 mož v prvih desetih dneh boja na zapadni fronti. Večina ranjenih se nahaja v Nemčiji, kjer nemški poveljniki upajo poslati večje število vojakov v Nemčijo. Na ta način prikriti velikanske izgube nemških ljudstvom.

Preustroj ruskega šolstva.

Moskva, 2. apr. — M. Lunaharski, komisar za šolstvo, je poročal odesku sovjeta za javni pouk, da so nastale velike težave z re-

organiziranjem šolskega sistema v Rusiji. Glavna težava je, ker ni učiteljev. V novih javnih šolah ne marajo učiteljev, ki so službovali za časa starega režima pod carjem, pravih revolucionarnih učiteljev, ki bi poučevali v duhu novih razmer, pa še ni dovolj.

Nemci prosijo odmora, pa ga ne dobe.

Ottawa, 2. apr. — Poročevalec v francoskem glavnem stanu javlja: Prvi teden bitke so si morali Angličani in Francozi pomagati večinoma z lahimi poljskimi topovi, ali zdaj so dobili šestpalčno in težjo artilerijo, ki strašno mesari napadajoče vrste sovražnika. V bitki med Lasignijem in Montdidierom v nedeljo so Nemci takoj v začetku napada izgubili cele bataljone vojaštva — in klane v tej meri se je nadaljevalo štirindvajset ur. Letalec, ki so krožili nad bojiščem, pravi, da je bojno polje izgledalo kakor viharno morje: val za valom so se zgrinjale nemške čete nazaj v velikem neredu. Vasi so bile ovojene in izgubljene tekom valovanja čet sem in tja. Razločno je bilo slišati vpitje nemških oficirjev, ki so podili vojake v boj.

Drugo poročilo se glasi, opirajoče se na izjavo nemških ujetnikov, da je več divizijskih poveljnikov prosilo višje poveljništvo, naj njihove divizije odtegne iz boja, ker ne morejo več vstrajati, toda odgovor je bil, da morajo nadaljevati napade.

Topniški napad na Američane.

Ameriška fronta v Franciji, 2. apr. — Večje število Kruppovih baterij je prejšnjo noč bombardiralo dve ameriški postojanki eno uro in dvajset minut. Padali so projektili z močnimi eksplozivami, šrapneli in plinske granate. Postojanki sta par milj za ameriško zakopno črto in zato so bile naše čete na varnem, toda pripravljene za eventualni infanterijski napad, katerega pa ni bilo. Potem so Nemci dvignili zastor hudega ognja, kakor da pričakujejo napada od ameriške strani. Ogenj je kmalu ponehal.

3000 Nemcev padlo v enem samem spopadu.

London, 2. apr. — Najkruvnejši napad, kar so jih imeli Nemci v tej bitki, je bil izvršen večer med Morelancourtom in reko Somme, kjer drže četo avstralske čete. Nemci so napadli v gostih masah, toda Avstraleci so se vrgli proti njim s tako silo, da se je sovršnik umaknil in za nekaj puštil 3000 mrličev.

Ali bodo zavezniški izpraznili Balkan?

London, 2. apr. — Tukaj se nekaj govori v politično-militarnih stičnih krogih, da gotovi faktorji sugestirajo izpraznitev macedonske fronte. Ta korak je baže že vrtet med "drastične naredbe", katerih je govoril Lloyd George zadnji teden, da morajo priti valed krize na zapadni fronti. Seveda ni najmanjšega potrdila, da zavezniški res mislijo opustiti balkansko fronto, sliki se pa mnenja, da je tam 600.000 mož, ki bi izdatno pojačali zavezniške armade na zapadu.

Turki še vedno beže pred Angličani.

London, 2. apr. — Uradno poročajo, da Turki nadaljujejo umikanje na vsi črti ob reki Eufrat v Mezopotamiji, kjer operirajo angleške čete. Angličani so že prodrli 73 milj daleč od mesta Anah, kar je polovica poto med Bagdadom in Aleppom.

Vesti iz Rusije.

Nemčija zahteva, da sovjeto odpokliče čete iz Finske.

London, 2. apr. — Brezlična brzojavka iz Berlina pravi, da je nemška vlada obvestila vlado sovjeta v Rusiji, da mora zadnja takoj odpoklicati rdečo gardo iz Finske in ustaviti nadaljno intervencijo v finski civilni vojni. V svoji noti, ki jo je poslala v Moskvo, se pritožuje Nemčija, da še vedno dohajajo na Finsko čete ruske rdeče garde iz Petrograda, kar je proti 6. točki v nemško-ruski mirovni pogodbi. Naposled grozi nemška vlada, da bo "ona uveljavila kršeno točko v mirovni pogodbi, ako ruski sovjeto noče ali ne more tega storiti."

Preustroj ruskega šolstva.

Moskva, 2. apr. — M. Lunaharski, komisar za šolstvo, je poročal odesku sovjeta za javni pouk, da so nastale velike težave z re-

organiziranjem šolskega sistema v Rusiji. Glavna težava je, ker ni učiteljev. V novih javnih šolah ne marajo učiteljev, ki so službovali za časa starega režima pod carjem, pravih revolucionarnih učiteljev, ki bi poučevali v duhu novih razmer, pa še ni dovolj.

Sovjet si bo začasno pomagal z javnimi tehničnimi šolami za delavce. Poleg mehanike in drugih posebnih predmetov bodo poučevali v teh šolah tudi ekonomijo v smislu socialističnih principov. Vpeljali bodo novo naučno metodo, po kateri bodo šole bolj podobne delavnicam. Drugi načrti sovjeta je, porabiti velike palače, parke in vrtove bivšega carja za šole in otroške vrte. Mnogo takih šol bodo v kratkem odprli v Petrogradu in vsa šolska vzgoja bo temeljila na socialističnih principih. Palačo v Carskem Selu bodo spremenili v poljedelsko šolo.

Lunaharski je dejal: "Velika sila revolucije bo dokazana šele tedaj, ko vstanejo prirodni in ustvarjalni talenti, s katerimi bo ruski proletarijat gradil industrijo in tehniške pripomočke. Že danes prihajajo trgovci in ponujajo sovjeto kot organizatorji novega gospodarskega sistema. To dokazuje, da trgovci pripoznajo oblast sovjeta in socialistični režim. Sovjet je dovolil komisarstvu za javni pouk eno milijardo in dvesto milijonov rubljev, kar zopet dokazuje, da je proletarski vladi izobrazil naroda prva prire. V časih, ko je vladal car, so izdali le 180 milijonov rubljev v to svrhu."

Ameriške vesti.

PROFESIONALNI IGRALCI SO UBILI HARRY COHENA, KI JIH JE IZDAL.

New York, N. Y. — Sedem ur preje, preden je imel Harry Cohen, poznan pod imenom "Harry the Yot," izpovedati pred državnim pravdnikom, kdo so najvišje osebe v krogu profesionalnih igralcev za denar, je bil ustreljen. Državni pravdnik je takoj odredil, da primejo Sam Scheppsa, ki je bil glavna priča proti policijskemu lajtnantu Charles Beckerju, ki je bil eksekutiran na električnem stolu, ker je sodeloval pri umoru profesionalnega igralca Hermana Rosenthala v letu 1912. Scheppsa in še dva druga, ki jih je dobila policija pri njem v njegovi draguljarni nekaj ur po umoru, so dali na varno.

Državni pravdnik ni povedal, zakaj je dal aretirati Scheppsa. Po izjavi pomožnega državnega tajnika Smitha je Cohen že dal časa tajno obveščal državno pravdnikstvo o profesionalnih igralcih za denar. Cohen je bil v človeških nižinah poznan kot policijski konfident.

Iste dne, ko je bil Cohen ustreljen, je telefonično prosil državnega pravdnika Smitha za sestanek, da mu poda važne informacije o igralcih.

Nekaj ur kasneje je bil Smith obveščen, da je bil Cohen ustreljen v hotelski veži. Zadele so ga tri kroglice. Zamorski deček je bil edina priča pri umoru in je podal dober popis o neznanec.

SPIJONKA PRILJETA.

Newark, N. J. — Zvezne oblasti so aretirale 25-letno mrs. Lydia Walte in nekoga Frederik Arnoldija, ki je bil pri nji na hrani in stanovanju. V njenem stanovanju so dobili ribe o letalih iz Curtisove tovarne. Zvezni komisar je določil za Waitovo \$10.000 porokstva.

ŽENA JE UBILA OFICIRJA IN SEBE.

Jacksonville, Fla. — Mrs. Louise Blegert je ustrelila lajtnanta Samuel J. Diksona in nato je izvršila samomor. Vzroki za umor in samomor so neznani. Bugertova je prišla pred več meseci iz Girarda, Pa. Pustila je noto v kateri pravi, naj obvestijo o dogodku njenega brata Daniel Bluderja v Girardu.

RUDARSKA ZASTAVA IMA 1.000 ZVEZD.

Bellaire, O. — Armadna zastava vzhodnega rudarskega poddistrikta št. 5 v državi Ohio, ima tisoč zvezd. Zastava je dolga 36 čevljev, 12 široka in vsaka zvezda pomeni člana rudarske organizacije iz tega poddistrikta, ki služi v armadi ali mornarici in se bojuje proti avtokraciji.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsa delavca in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno štati

pravo sliko socializma.

Naročnina znaša \$2.00 na leto, \$1.00 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC

4008 W. 31st St.

CHICAGO, ILLINOIS.

FRANK FUZER

Pri meni se dobi stanovanje in hrana ob vsaki priliki. Posebno pozornost obračam do potnikov. Dobra in točna postrežba.

225 Reed St.—Tel. Han. 3843 y.

MILWAUKEE, WIS.

KUPUJEM IN PRODAJAM

stare in nove knjige, stare in nove slike, stare in nove predmete, stare in nove igrače, stare in nove orodja, stare in nove posode, stare in nove obleke, stare in nove obutev, stare in nove naklepe, stare in nove okrasne predmete, stare in nove umetnine, stare in nove arhivske dokumente, stare in nove zgodovinske knjige, stare in nove znanstvene knjige, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene delnine, stare in nove umetniške delnine, stare in nove knjižnične delnine, stare in nove muzejske delnine, stare in nove arheološke delnine, stare in nove etnološke delnine, stare in nove jezikovne delnine, stare in nove zgodovinske delnine, stare in nove literarne delnine, stare in nove glasbene

DOPISI.

St. Louis, Mo. — Že precej časa je preteklo, odkar je bil priobčen zadnji dopis v Prosveti iz mest svetega Alojzija. Ne vem, kaj je vzrok, da so prejšnji dopisniki vsi utihnili. Ali se morda že vsi nahajajo v sedanjih ofenzivni na zapadni fronti v boju proti kajzerjevi armadi?

Delavske razmere se niso preglede. Skoro v vseh tovarnah in manjših delavnicah iščejo delavce. Nekoliko manjših pivovarn pa je prenehalo z obratovanjem za nedolgo čas. Ta nedolgočas je menda vedno nedolgočas, ker je v St. Louisu še vedno okoli trideset pivovarn, ki proizvajajo do volje piva za sedanje potrebe.

Naslednje Planinski Raj, št. 107, S. N. P. J. prav povoljno napreduje. Članstvo je složno, kar je eden glavnih pogojev za napredek.

Naj omenim, da priredi samostojno društvo Edinost veselic dne 14. aprila v Hrvatskem domu. Rojaki, udeležite se jo v obilnem številu.

Pričetek veselice bo popoldne. Jacob Romahnek.

Denver, Colo. — Zadnje čase se ne opazi skoro nobenega dopisa iz našega mesta. Vzrok temu je mlačnost rojakov, ki se ne zanimajo za drugo, kot za dom in tovarno. Ne zanimajo se za nobeno politično življenje. "Prosveta" je tu le malo razširjena, kar je vredno vsega obžalovanja, ker je poleg "Proletarca" najboljši delavski list v Združenih državah. Ta dva lista se neustrašeno borita za koristi proletarijata in se ne obotljajo na vtrtu, kar se tako rado dogaja z drugimi slovenskimi listi v Ameriki.

Da si ne bodo rojaki predstavljali tukajšnjih razmer v preveč črnih barvah, moram povdariti, da so tudi tukaj na delu napredni rojaki, ki poskušajo po svojih močeh delovati za napredno gibanje. Tekme za nabiranje naročnikov na Prosveto se je udeležil brat John Grille, ki je obiskal skoro vse Slovence v tem mestu. Žal, da se jih je le malo odzvalo v primeri s številom Slovencev, ki žive v tej okolici. Na pomoč smo mu priskočili tudi nekateri drugi rojaki, ki smo se naročniki Prosvete, ter nagovarjali Slovence za naš list.

Po večini smo pri tej agitaciji opazili, da jih je mnogo, ki zelo pogrešajo pokojni "Slovenski Narod" in bi se nanj takoj naročili, ako bi imenovani list prišel zopet izhajati. Iz tega se lahko sklepa, da se tukajšnji rojaki veliko bolj zanimajo za gnlo Avstrijo in njeno krivično militaristično vladno, kot pa za deželo, v kateri živijo in katero edino bi morali spoštovati in podpirati, posebno v sedanjih kritičnih časih, ko se bori naša republika za demokratiziranje vsega sveta proti avtokraciji centralnih sil. Temu je vzrok nezadostno čitanje naprednih listov.

Tukajšnja naselbina je dovolj velika, s katero bi se na političnem in kulturnem polju lahko veliko storilo, če bi se rojaki zanimali za tekoče svetovne dogodke in kulturni napredek ter v ta namen združili svoje moči. Lahko bi imeli potrebne organizacije in klube, v katerih bi navduševali drug drugega k delu za napredek. Seveda je v taki stvari v prvi vrsti potrebno zanimanje in dobra volja, toda vsega tega tu primanjkuje. Ako se snidejo enkrat na mesec na društveni seji, vsak komaj čaka, da hitro plača acesment in potem hajd domov ali kamorkoli ga žene pot. Da bi se pa kaj razmišljalo v korist društva in jednote, tega tu ni v navadi.

Tako ne sme iti dalje. Čemu naj bo ravno denverska slovenska naselbina zadnja med zadnjimi? Želijo, ne samo želiti, nego naravnost potrebno je, da bi se vsa tukajšnja slovenska društva zavzela in sklicala javni shod v razmisli vanje današnjega gibanja za Slovensko republikansko združenje. Kot sem že prej omenil, se nahajajo tu dovolj Slovencev, da bi lahko ustanovili krajevno organizacijo S. R. Z. in s tem napravili velik korak k napredku. Na ta način bi tudi mi doprinesli svoj del v borbi za svobodo Jugoslovancev, posebno še našega naroda, ki jedi pod avstro-germansko nadvlado. V našem mestu obstoji društvo

Columbine, šte. 218, S. N. P. J., ki je pa še majhno po številu članstva. Člani se bodo morali lotiti živahnije agitacije v prid društva, če mu žele napredek.

Tisti, ki ste se zadnje čase naročili na dnevnik Prosveta, vzpodbujajte tudi druge, da se naročijo. Na ta način jih boste seznanili z listom in S. N. P. J. ter njim sistemom poslovanja. Ko bodo sprevideli napredno smer lista ter ugodnosti S. N. P. J., se bodo naročili na list in pristopili v jednoto. Slov. nar. podpora jednota je največja slovenska podpora organizacija; pošlje na strogo trgovski podlagi, ki je pa kljub temu popolnoma bratska organizacija. Naše članstvo uživa popolno osebno svobodo in tudi svobodo vesti. Zatorej pristopajte k društvu Columbine številnejše, kot dosedaj.

Veliko krivde, da naše društvo v času njegovega obstanka ni napredovalo hitreje, leži na članstvu samem, ker ni razvilo nobene zasto potrebne agitacije. Veliko tukajšnjih rojakov niti ne ve, da se društvo naše jednote sploh nahaja v Denverju.

Da se zamujeno nekoliko popravi, je društvo Columbine na seji dne 17. marca sklenilo, da priredi veselico v korist agitacije za društvo, da se denverska slovenska publika seznani z našo jednoto. Veselice se bo vršila dne 12. maja v Josip Jarcovi dvorani. Ob tej priliki bo nastopilo nekaj govornikov, ki bodo pojasnili navznoter stanje in poslovanje S. N. P. J. in morda pride na govorniški spored še tudi kaka druga točka. Na to prireditve želim sedaj vabimo tukajšnja slovenska društva in drugo občinstvo. Vabimo tudi Gajžlo z njegovo zračno ladjo, da nam poseti, kajti stvari, ki jih on ljubi za železice, bo dovolj na razpolago. Tudi je tu za vsakim fencom polno "solnčnih rož", in morda bi katero dobil, ki bi znala urediti in zacetiti razpoke na njegovem areu. Tudi Tabrov France iz Collinwooda bi lahko prišel do kakega priveska, če pride na našo veselico; dobi ga lahko na tak način kot ga je zadnjič v Collinwoodu.

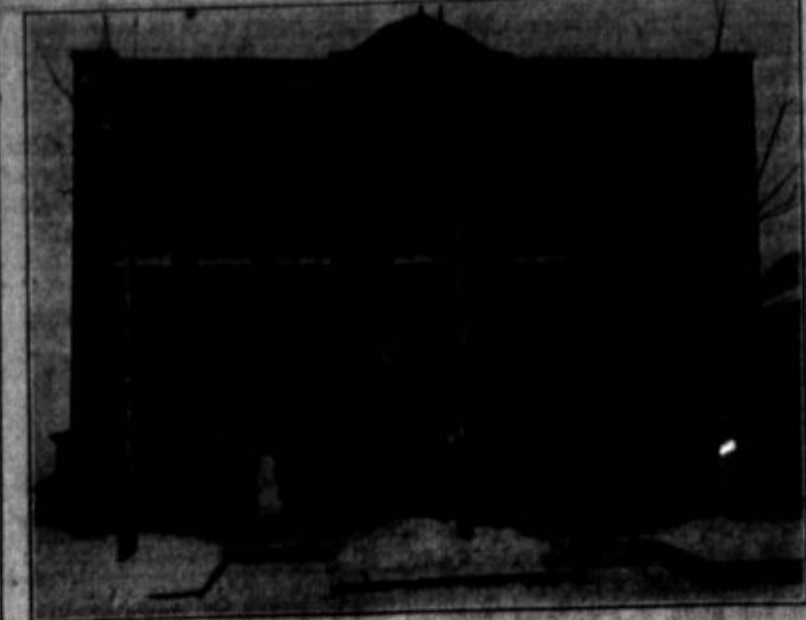
Natančen program bomo objavili pomeje v slovenskih listih. Prav nič napačnega ne bo, če se tukajšnji Slovenci zavzamejo in prično agitirati za lastno dvorano. Sedaj nimamo nobene dvorane, ki bi odgovarjala društvenim potrebam. Vred tega zdravimo se iz našega spajanja in pojdmimo na delo. Bomo vsaj videli, koliko je v nas moči za uspehe k napredku. Pokažimo, da hočemo biti enaki drugim slovenskim naselbinam po Ameriki. Pustite nazadnjaško klečeplastvo, ki spada samo v srednji vek. Čitajmo in razširjajmo naše napredne liste, ki nam bodo pomagali v našem boju in nas vodili z duhom časa k ciljem boljše razvoja na kulturnem in političnem polju.

Omeniti moram, da med nekaterimi traja sedaj nekaka radost, ker pričakujejo obljubljenega misije, ki bo prišel reševati duše Slovencev, ki se mučijo za svoje grehe v peklu toplinice in klavnice. Reševal bo tudi svetle dolarčke, ki jih dobe te "duše" za svoje garanje v preje omenjenih peklih. Temu radovanju pričakovane "odrešenika" se je pridružil tudi nekaj rojakov, ki so se šli za napredne, sedaj pa menda pričakujejo, da jim bo več naslo, če nekoliko to svojo "naprednost" spremene. Pa brez zamere.

Pozdrav rojakom širom Amerike, posebno onim v Collinwoodu. John Malovrh.

Lucerne, Minn., Pa. — Za vedno nas je zapustil rojak John Kočevar, član društva Zmaga, št. 290, S. N. P. J. in soc. kluba šte. 198, J. S. Z. Bil je gvest član teh dveh organizacij. Načrta ga je doletela v soboto 16. marca ko je padel po stopnicah iz prvega nadstropja tako nevarno, da je tri dni pozneje za zadobljenimi poškodbami umrl. Zdravniki so še preje izjavili, da je vsaka pomoč hemogoa. — Pokojnik je bil 38 let star. V Združenih državah je bival pet let. Doma je bil blizu Krškega na Kranjskem, kjer zapušta ženo in štiri nedolga otroka.

Pokopali smo ga na mirovdvoru v Indiani. Pa. Pogreb je bil civilen. Udeležili so se ga društva Zmaga, šte. 290, S. N. P. J., ki mu je položilo na krsto dva krasna vena, soc. klub šte. 197, J. S. Z., ki mu je tudi položilo vena, in so-

Slovenski Dom v Girardu, O.

sedno društvo šte. 104, S. S. P. Z. iz Homer Cityja, Ob grobu so nastopili trije govorniki, ki so marsikateremu odprli oči do spoznanja.

Spoznanja je treba še precej tudi v naši naselbini. Res je, da na društvenem polju precej dobro napredujemo in da se tudi naš socialistični klub lepo razvija. Ali žal, imamo tudi nekaj oseb, ki jim manjka še sto let do kakega spoznanja. To smo se lahko prepričali sedaj ob smrti rojaka John Kočevarja. Sklicali smo izredno sejo društva, da določijo posebno za pogreb. Stavljen je bil predlog, da se priredi civilni pogreb. Navzočih je bilo 14 članov, izmed katerih jih je 13 glasovalo za predlog, eden se pa glasovanja ni hotel udeležiti; kakor hitro je na svoje vprašanje, kaj je civilni pogreb, dobil odgovor, je zapustil dvorano in prišel v drugi sobi protestirati in zabavljati čez pravila S. N. P. J., posebno še čez uradnike domačega društva. Nad člani je kričal, da so "porinili" pokojnika v krivo vero in da on nikakor ne dopusti, da bi se pokojnika na tak način pokopalo. Njemu se je pridružila še njegova boljša polovica, ki je za nekoliko procentov res "boljša" in drugi dan se je zbrala skupina ljudi, ki je hodila na zborovanja iz ene hiše v drugo, ter kovali svoje krščanske naklepe proti nam. Zvečer je nas ta družala osebno napadla ter nas hotela prepediti. Obalpal so nas tudi z vsakovrstnimi psovskami. Tem kričanjem se je pridružil še eden članov, ki je bil navzoč na izredni seji in s tem izpostavil javnosti svojo ingnorantnost. Vse te stvari in vsa ta afera je posledica srednjeveške jezuitske vzgoje. So ljudje, in še precej jih je, ki žive sicer danes, toda njihovo duševno obzorje je staro petsto let. Prav nič ne mislijo taki ljudje nego enostavno puste, da mislijo zanje tisti instinkti, ki jih je vsadila v njih klerikalna vzgoja s pomočjo raznih bratovščin, mikšonov, listov, obilnih potov itd. Med takimi ljudmi bo treba še precej izobraževalnega dela in truda, predno se nauče misliti s lastnimi možgani.

Poročevalec.

Milwaukee, Wis. — Gajžla je rekel — ne, pisal je, da je prišla njegova ljubica — zopet ne, ljubljena, sem hotel reči, nazarensko stara, a še vedno mlada Vesna. Vraginjavedi, če se sedaj, ko je njegova ljubljena tu, Gajžla še sploh spomni wisconsinske detelje! Pa Gajžla mogoče še ne ve, da se je njegova ljubljena tudi pri nas v Whoomindu, prav tu v Milwaukee, oglasila in obljubila ostati do 24. junija. Verujte mi, rojaki, da smo se milvaški Slovenci njenega prihoda bolj razveselili, kot pa karkoli drugega, magari če bi prišel veličastni Kari ali rajni — Bog mu naj daj beseda — Franc Jožef ali celo slovenski osvoboditelj Peter. Duše so nam zavriakale in sklenili smo prihod Vesne dostojno počastiti. Najeli smo South Side Turn Hall za prihodnjo nedeljo dne 7. aprila, kjer bo navzoča tudi zlat Vesna in kjer bodo na programu sledeče točke: "Masseba", svira Phoenix Musical Circle; "Na dan", poje soc. pev. zbor "Naprej"; "Naša zvezda", poje mešan zbor slov. pev. in dram. društva "Ljubljana" iz Waukegana, Ill.; pesem (ne vem imena), poje slov. pev. klub "Zvon"; igra: "Kid Comrades", proizvajajo otroci socialistične nedeljske šole; "Probudjenje duhova", poje hrvaški pevski zbor "Vjenac"; "Triglav", poje slov. pev. klub "Planinski Raj"; "Mornar", samospjev, s

spremljevanjem glasovirja, poje Frank Puncer; "Zrinsko-Frankopanka", poje moški zbor slov. pev. in dram. društva "Ljubljana" iz Waukegana, Ill.; "Ujete ptica tožba", poje mešan zbor slov. pev. in dram. društva "Ljubljana"; "Z venecem tem ovenčam Slavo", poje slov. pev. klub "Danica"; "Nazaj v planinski raj", poje mešan zbor slov. pev. zbor "Naprej"; "Zlati dnevi", poje moški zbor slov. pev. zbor "Naprej". Nato bo godba za igrala in zavrti se homo in zlat Vesna z nami do 7. ure zvečer. Vse to bo v Milwaukee v S. S. Turn Hall na National Ave. A potem, ob 7. zvečer, homo šli drugam: Ven iz gnezda nesrečnega Schlihtza in Pabeta, ven preko hribov in dolin, preko jezer in širokega morja, preko ravšine in bogaštva, vrisa in joka, preko skrivnostnega nemškega topa ali kanona na Francoskem, preko bojnih črt, kani? — na Kranjsko, na Gorjanko, v Bohinj, na Jelenjo steno, "kjer je moja ljuba pred petdesetimi leti dol skočila..." Da, tja homo šli, kjer županuje oče Jeklen, kjer se potika po hišah in gozdu "Reveček Andrejček", kjer zapeljuje gospod Zvitorog nedolžne deklice in kjer valed nesrečne ljubezni, ali bolje valed očetove trne krvavi blago srečne Franice in ravnatako nesrečnega Pavleta.

Videli bomo Andrejčka s pravim starokrajškim košem, ališali ga bomo igrali na citre, videli pri smukljenega Anžeta, ki nikakor ne more biti pameten, ako mu vsek prav, da je neumen, in še mnogo drugega iz narodnega življenja Slovencev.

Rojaki, kdor ljubi petje, godbo, igro, pri kateri bo nastopilo 20 oseb, kakoršna še ni bila igrana v Milwaukee, umetnost, napredek in izobrazbo, naj gre v nedeljo v South Side Turn Hall.

Socialistični pevski zbor "Naprej" se je potrdil in se ni ustrašil ne truda ne trte, da nudi ob tej prireditvi rojakom res nekaj izrednega. Vaj v nedeljo na veliko pomladansko zabavo soc. pev. zbor "Naprej" v S. S. Turn Hall.

Poročevalec.

Du Quoin, Ill. — Dopisniki iz večine slovenskih naselbin so že razmotrivali o programu Slovenskega republikanskega združenja in ga povsod tudi odobrili.

Društvo Leo Tolstoj št. 205, S. N. P. J., v New Duluthu se ne strinja s to organizacijo, kot sami izjavljajo v 86. številki Prosvete. Kot varok navajajo "nezaupne voditelje" in opirajo svoj zaključek na dejstvo, da se ni vresničilo Slovensko zavetišče, združenje slovenskih podpornih organizacij in pa na propad Slovenske lige. Kdor je zasledoval javno gibanje med ameriškimi Slovenci ob času, ko so organizirali Slovensko ligo, ta mi bo rad priznal, da so njeno propast zakrivila ustanovitelji sami. Zakaj niso izdelali jasnega programa na podlagi ljudske volje? Čemu niso stopili odkrito pred slovensko ameriško javnost, mesto da so "rečevali" naš narod za zaprtimi vrati hotela La Salle v Chicagu? O tem se je v naši javnosti dovolj razpravljalo in fakt ostane, da so nekateri hoteli ribariti v kalnem, kar dovolj jasno dokazuje sedanje Troštovo delo.

Združenje jednot in zvez je kolikor toliko zavleklo tudi članstvo, ker ni hotelo vsaj deloma odpraviti one zapreke, ki ovirajo združenje. Le pogledimo nekoliko nazaj, pa bomo videli, da je bila na splošnem glasovanju inicijativa društva Naprej, št. 5, ki je bila za izpremenitev tistih točk na-

lih pravil, ki so bile nasprotni in v oviro združitveni pogodbi. Ka je na to inicijativo reklo članstvo, vam mora biti gotovo znano, a se zanimajte za vse naše javno življenje.

Priznati moram, da je nekoliko krivde tudi na faktorjih, ki so vodili vsot stvar, toda to niso eni isti kot pri S. R. Z.

Slovensko zavetišče se ne more uredniti, dokler se ne združi slovenske podporne organizacije. Bo li konvencija SNPJ. rekla, če vprašanje, je odvisno od sposobnosti delegatov. V interesu splošnosti je želiti, da se stvar končno reši.

Kakor sem že prej omenil, se Slovensko zavetišče ne more vresničiti brez močne podporne organizacije, te pa ne bomo imeli po prej, dokler se ne združimo. Majhne organizacije bi ne moge do prinesiti toliko žrtev kljub vsen prostovoljnim prispevkom.

Vse nekaj drugega je Slovensko republikansko združenje. Tega vprašanje ne more rešiti nobena konvencija SNPJ. — S. R. Z. je nastalo iz potrebe sedanjega časa in je plod splošnega razvoja Dotičniki, ki so izdali znano čikaško izjavo, so povedali to, kar smo mi vedno gojili v naših srcih in na stran morja.

Člani društva Leo Tolstoj pravijo, da je ideja S. R. Z. dobra ampak dvomijo, da bi bila izpeljiva in podpirajo ta dvom na mnenja članov, ki so se priselili v New Duluth iz raznih krajev Amerike in ti se zopet opirajo na mnenja ljudstva v dotični naselbini. To — prijatelji — niso še dovoljni vzroki, ki bi bili trdna podlaga za vaš dvome. Večina naselencev v vaši naselbini je iz železnega okrožja, ki so živeli pod pritiskom vse mogočnega jeklarskega trsta, kjer niso imeli prilike pristo izražati svoja mnenja. Seveda, ljudje so lahko različnih mnenj (kot je "mir za vsako ceno!") Tudi ne moremo reči, da gre samo za program, ampak tudi za osebe v odboru. Saj se še spominjate o pazke "sedaj so pa ustanovili republiko v Chicagu". Ali ni to ne kaka osebna nestrpnost in lahkri bi dejal nevoščljivost? In dokleho to, je tudi malo upanja na realizacijo kake narodne ideje, p najhbo združenje jednot, Sloven sko zavetišče ali kaj drugega.

Da so voditelji, "ki so se postavili" na čelo naroda, tudi ostali na svojem mestu, je neovrgljiv dokaz, da jim večina naroda zaupa. Po njih izdani izjavi so se organizirale krajevne organizacije, katerim se je pridružio nebroj podpornih, političnih in kulturnih društev. Ta društva imajo svoje zastopnike v centralnem odboru ki lahko kontrolirajo delo izvršne valnega odbora. In ker so ti zastopniki voljeni po ljudstvu, je tudi vse delo za Slovensko republikansko združenje pod kontrolo ljudstva. Zato S. R. Z. lahko nazivamo pravo ljudsko organizacijo ameriških Slovencev.

Tudi v stari domovini se deluje za te principe; to nam najbolj dokazuje izjava sodruga Markića, delovanje v Jugoslovanskem klubu in več drugih takih stvari.

Nedvomno želimo svobodo jugoslovanskim narodom vsi, toda svoboda, katero nam garantirajo dinastijski agenti ala Trošt, dr. Vošnjak e tutti quanti in pa svoboda, za katero se bori Slovensko republikansko združenje, se razlikuje kot noč in dan. Zato so Slovenci za jugoslovansko ljudovlado, ker bo "po ljudstvu, od ljudstva in za ljudstvo".

Zato Slovenci, oklenimo se še bolj Slovenskega republikanskega združenja, ki je bojna organizacija za naše interese.

Albert Hrast.

Virginia, Minn. — Dne 2. marca ob 9. zvečer se je amirno ponesrečila mra. K. Marketti. Peljala se je na motornem kolesu in zofor, ki je bil s njo, se je brkone premotil, nablaš, da kolo ustavlja, ga je pa še bolj pognal in se pri tem zalezel v telefonski drog. Mrs. Marketti je bila na mestu mrtva, sofer je pa dobil težke poškodbe, toda zdravniki upajo, da okrevata.

Pokojnica zapušta tukaj moža in sedem otrok, izmed katerih je najmlajši šest let in najstarejši dvajset let star. Tu zapušta tudi brata, v Italiji pa mater.

Poročevalec.

"PROSVETA" prihodnje nedelje izide v obliki letnega poročila, ki bo vsebovalo vse letošnje dogodke in povzročila veliko zanimanja.

Razprave k Inicijativnim predlogom

Springfield, Ill. — Na seji društva Illinois, šte. 47, S. N. P. J. smo vzeli v pretesno inicijativni predlog društva šte. 247, v terem žele znižanje števila delegatov za prihodnjo konvencijo. Večina članstva našega društva odločno proti temu predlogu. Mu delegatu je nemogoče zastopati 15 do 20 društev. To dimo iz razlogov, ki so menda temu jasni, valed tega jih ni treba ponovno navajati. Ker konvencija skoro pred nami, njenje našega društva, naj za enkrat vsi inicijativni predlogi pustijo in delo reformacij jnsti konvenciji. — Delegatje se pa volijo na način, kot določa sedanja pravila.

Odbor: Louis Pekol; Joe Kren; Thomas Valik.

St. Louis, Mo. — Mnogo se je debatiralo o zadnjih dveh inicijativnih predlogih, eden za preinitev pravil glede konvencije drugi za povišanje plače gl. tajnika.

Jaz nisem proti povišanju plače gl. tajnika, kajti vsak vester, ki je vreden svojega plačila, tudi priznam, da zahteva svoj glavne tajnika pri naši družbi veliko odgovornost. Kot sem omenil, jaz rad priznam, da je bila hteva gl. tajnika po povišanju njegove plače opravičena, to kljub temu sem proti, da bi inicijativni predlog za povišanje njegove plače na splošno glasovanje. Do konvencije ni več dolgo in na konvenciji se bo gotovo avorilo tudi o plači gl. tajnika. J appellam na bodoče delegate, da naj glasujejo za povišanje plače gl. tajnika od tistega čaka, ko je sam zahteval in kolik je zahteval. Ako pa pride ta stvar na splošno glasovanje, ne bo imela prav nobenega drugega rezultata, kot par stotakov stroškov izguba časa društvenih uradnikov in članstva pri splošnem glasovanju. To je pokazalo že pri več drugih inicijativah, ki so bile na splošnem glasovanju.

Članstvo S. N. P. J. je vedno zaposleno v industriji. Mnogi kateri izmed njih mi bo povedali, da je potem, ko je dobil povišano plačo, delal z večjim veseljem, je v korist delavcev in delkadov. Vse drugače je, če se delavci višanje plače odreče. Na delo di z gnevom v areu in do dela malo veselja. To pa škoduje našemu obema.

Ne rečem, da naš gl. tajnik "poka od jeze," kadar hodi svoje delo, toda da ni posebno gdečeno uplivalo nanj, ko mu članstvo odkrelo povišanje, je zopet gotovo.

Vse take stvari bo članstvo hko razmotrivalo na društveni sejah in delegatje se bodo na konvenciji ravnali po nalogu društva, katere bodo zastopali.

Jacob Romahnek.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Popravek: Pod rubriko "nanila in vabila" v 72. številki Prosvete v naznanilo društva Leo Tolstoj, št. 205, bi se ne odstavek "bolnemu članu društva Antonu Zahukovu" vrhno glasiti Antonu Zakovu.

KAJ LJUBEZEN STOL

Kiltanig, Pa. — 18-letno M. Hollibangh so našli jutraj v vo v postelji, v rokah je imela samokres, s katerim je imela samomor.

Samokres ji je podaril ljubček John Hawley, ki bil pozvan v narodno armado, ga brani, dokler se ne vrne iz vojske službe.

Sodijo, da si je dekle vrzelo, ker ji je ljubček dejal, priiskuje, da kmalu odide Francijo.

STANDART OIL DRUŠTVA

New York, N. Y. — Na Oil družba je v svojem podjetju Bayonno nabila lepake, v prav, da je povišala mesečni delavec na 10 dolarov, vzetu so le strahotni in vega razreda. Od 1. avgusta je družba šestkrat povišala in povišanje znaša 79 dolarov.

Collinwoodskemu diktatorju v album.

(Nadaljevanje z 3. str.)

prave in mu odgovorim na vprašanje, da smo vsi člani tako hoteli, vsled tega smo napravili take akcije in v začetku je tudi on glasoval za združitev. Če se pa na današnji dan hotel udeležiti izredne seje, potem nima nikakoršnega vzroka za kritiziranje. Sedaj mu je bilo pa vseno preveč. "Jaz vam bom že pokazal kdo da sem — se je drit — videli boste, kaj nam narediti. Jaz sem ti, ki imam tu pravico govoriti. Člani društva Soča, ven iz dvorane!" Tako je vpil, da smo bili vsi iz sebe in gledali, kje je zdelar pustil kako luknjo v steni. Najnesramnejši v njegovem nastopu je bil bil napad na pevsko društvo Soča. Zares je pokazal vso svojo znanost v surovosti in nihu tega, da se mu ne more vrjeti, če ni bil nam navzoč. Pevec, oziroma člani društva Soča so se čutili uželjeni in izjavili, da se s takimi ljudmi sploh ne marajo združiti in nameravali svoj izstop.

Da se mu za njegovo surovost ni pripetilo kaj hudega, se ima zahvaliti edino le inteligentnosti članstva; dasi razburjeno, je vendar obdržalo hladno kri. Interesantno je, da je popolnoma preslihal kile igralcev: "Ali se je že pričelo tvoje delo za razpad društva?" — "Ne boš si delil denarja, pohlepneš!"

Iz vsega tega spoznate, da se mu je posrečilo razbiti akcijo za združitev in deloma se mu je posrečilo ves njegov načrt za uničenje našega dela. Toda igralci ne bodo izstopili iz društva, kot je to njegova pobožna želja, da bi potem sam ostal s svojimi pajdali. Mi še živimo in tudi veselja nismo izgubili za naše delo, zato bomo šli po naši poti naprej, brez njega. Prišel bo čas, ko bo tudi naša članstva imela priliko očistiti kugo iz svojih vrst. Na diletante pa apeliram, naj ne puste propasti našega delovanja na polju dramatike v naši naselbini, ki jo naš narod tako zelo potrebuje. Podlost enega člana, ki hoče stvar uničiti, nas ne sme ostrašiti niti goji navdušiti za podvojen delo. Ob času, ko gre za obstoj društva in za namene, za katere je ustanovljeno, ne bi smeli noben član vreči puške na stran ali odstopiti od društva, nega vstrajati toliko časa, da se napravi zopet enkrat red.

Da je bolj dokazem infamnost tega človeka, pričeljem sledenče pismo, katerega sem pred kratkim prejel:

V svarilo:

Gosp. G. M. Kabayu, učitelju igre "Miklova Zala" in igralcem:

Predsednik, tajnik in blagajnik slov. dram. dr. Naš Dom so pri posvetovanju prišli do zaključka, da ni potreba sklicevati kakšne izredne seje našega društva, ker to ni bilo odločeno na mesečni seji, ki se je vršila dne 6. marca in tudi ni nikakoli posebnosti za sklicanje seje. Ker so se pa nekateri igralci in člani našega društva izrazili, da odstopijo od društva Naš Dom in da ne bodo več delovali za koristi tega društva ter da ne marajo igrati pri igri "Miklova Zala", zato vam tem potom naznanjam sledeče: Ako hočete sedaj uprizoriti kakšno igro na ime dramatičnega društva Naš Dom, morate predpostaviti varščino \$50, kajti drugače društvo Naš Dom ne more imeti nikakih stikov s to igro; poverilo bi se pa lahko, da bi igralci dr. Naš Dom provzročili nepotrebne stroške. Ako hočete uprizoriti igro sebi v korist in na ime, katero je vam ljubo, jo lahko. Ampak društvo Naš Dom bo za druge stvari, katere rabite ne bomo od vas oziroma od odbora, kateri to stvar vodi, odškodnino za vse stvari, ki se pokvari in izgubi lasti društva Naš Dom.

Predsednik.

Dražest članov našega društva zahtevalo izredno sejo društva Naš Dom, ker je razbil združeno društvo Adria in odbil pevsko društvo Soča. Potem pa se zbera v po "posvetovanju" prišli do zaključka, da je ni treba. Seja se bo vršila, kajti jaz imam, da trije niso še noben odločilni faktor. Pismo sem pokazal predsedniku, ki so se smejali, ko so videli vsebino. Igralci in igralke ne bodo več. Nikomur ne pade na pamet, da bi odstopi. Rabili bo-

mo naše kulise in plačali bomo še več kot \$50, ampak za nove, ki so umestne za to prireditel. Igra se bo vršila dne 7. aprila, kot je bilo naznanjeno, pa če je njemu prav, ali ne.

Žalostno je, če se mora v enem društvu, ki je namenjeno dramatični, trati čas z osebnimi boji in intrigami. Vred tega bo moralo članstvo napeti vse moči, da odpravi te gnile razmere, ki so nastale po krivdi ene osebe in upeljati zopet red in slogu v društvu. Zato pa mora izgniti tiranijo in absolutizem, čim prej tem bolje.

Apeliram na člane društva, kadar dobite povabilo za sejo, udeležite se jo vsi do zadnjega, da spravimo stvari v red. Mi ne smemo zapustiti društvo razpadu, ampak ga še bolj povzdigniti svojem namenu. Mi ostanemo napredni — nazadnjaški elementi pa za zastonj butajo s svojo silo v naše stene; mi smo trdni — ne premakne nas nobena sila, mi ne padamo — mi vstajamo in mi se ne podamo.

Gustav M. Kabay.

Pamflet generala Živkovića.

(V 60. številki Prosvete smo prinesli članek "Slovinci v armadi srbskih prostovoljcev", ki je povzel iz petrogradske "Jugoslavije" in je bil priobčen v izvirniku v slovenskem jeziku. Članek, ki ga tu podajamo našim čitateljem pod gorajšnjim naslovom, je bil priobčen v "Jugoslaviji" v hrvatskem izvirniku. Ta članek priobčimo prevedenega na slovenski jezik, iz katerega naši rojaki lahko dobe površno sliko o delu in intrigah nekaterih "Jugoslovancev" v Rusiji pred enim letom in še dalje iz za carske dobe. To je tretji članek, ki ga podajamo našim čitateljem iz omenjene revije.)

Komandant srbskega prostovoljnega korpusa, adjutant njegovega veličanstva kralja, general Živković je poslal tajno vsem ruskim časopisom in uradnim krogom memorandum v katerem uradno izjavlja da so vsi disidenti (disident pomeni razliko v mišljenju in taktiki; razločnik) najsi bodo že vojaki ali častniki, kateri niso mogli trpeti pod komando pašuluka gen. Živkovića, avstrijski špijoni in pristaši starega ruskega režima. General Živković se je nadejal, da bo na ta način najhujše disidente moralno in materialno uničil, toda plemeniti general se je to pot urezal v svojih računih. Njegove laži in klevete so škodile več njemu, kot pa disidentom. Toda to ne spremeni prav nič na stvari. Njegov memorandum ostane živ dokaz ljudske pokvarjenosti in zlobe.

Mi ki smo nekoč smatrali gen. Živkovića vse časti vrednim osebam, moramo na žalost priznati, da smo se tedaj varali. Živković ni morda prišel na to, da ne ve, če vse njegove trditve odgovarjajo resnici ali ne. Toda, ko so izdali ta memorandum, je on zelo dobro vedel, da velika večina njegovih trditve ne odgovarja resnici.

Odgovornost za memorandum pa ne nosi gen. Živković, kajti vsem memorandumu ni Živkovića človeka nič drugega, kot njegov podpis. Vse drugo delo so opravili pooblaščenec Jugoslovanskega odbora v Londonu, gg. Jambrišek in Mandić. Zato nosi največji del materialne odgovornosti na vsak način tudi Jugoslovanski odbor v Londonu, v čigar imenu delujejo tukajšnji agentje tega odbora. Mi vemo, da Jugoslovanski odbor nima ni pojma, kaj delajo njegovi predstavniki v Rusiji. Jugoslovanski odbor bi moral pred vsem vedeti, kdo se pokažejo predstavniki in s čim se pokažejo. Vse dotlej, dokler omenjena gospoda ostane v krogu članov in predstavnikov Jugoslovanskega odbora, dokler bodo poskušali s pomočjo tega odbora uničiti moralno in materialno tiste ljudi, katere bi moral Jugoslovanski odbor najbolj podpirati, vse dotlej mi ne moremo drugače, kot da smatramo Jugoslovanski odbor odgovornim za dela, ki jih izvršujejo njegovi predstavniki v Rusiji.

Predno preidemo na podrobni značaj memorandum, moramo omeniti eno karakteristično črto. Iz korpusa je izstopilo tudi veliko število Srbov, toda gen. Živ-

ković govori samo o Hrvatih in Slovencih; v tem gre celo tako daleč, da tiste Srbe, katere imenuje z imenom, naziva Hrvat.

(Tako na primer Dragotina Grolča). Živković gre še dalje: On ne govori dosti o Slovencih, nego je svoje glavne udarce nameril na Hrvate. Vred tega tudi Slovence mnogokrat naziva Hrvat. V začetku aprila prošlega leta je dospela v Petrograd petorica častnikov, katere je hotel gen. Živković poslati v pregnanstvo. Ti častniki so bili sprejeti v avdienco od raznih ministrov. Živkovića je to ujezilo in je podal v javnost izjavo, da so ti častniki Hrvatje in avstrijski agenti. In kaj je bilo na stvari? Med to petorico so bili trije Slovenci, en Hrvat in en Srb. Tako "pohrvačenje" ima svojo preračunano tedene. Hrvatje so žalibog razglašeni kot veliki avstrofil. Gen. Živković izkorišča ta slab razglas proti tistim ljudem, ki so to najmanj zaslužili, proti tistim Hrvatim, ki po večini nosijo na svojih telesih rane, ki so jih dobili v borbi z Avstrijo in njenimi zavezniki. Ako so taki ljudje po pričanju gen. Živkovića avstrijski špijoni, kakšni so šele tisti Hrvatje, ki nočejo pristopiti v korpus prostovoljcev? Mi ne vemo, ako gen. Živković želi, da se med čitatelji njegovega memoranduma porodi tako mišljenje, ki je nevedno in sramotno za hrvatski narod. Če gen. Živković tega ni želel, potem nikakor ne moremo razumeti njegovega postopanja. In kaj naj potem rečemo o sestavljalcih memorandum Hrvatom Jambrišku in Mandiću, članoma Jugoslovanskega odbora za njihovo nečastno delo? Stud in sramota!

Ko je gen. Živković na tak način "očistil" tla za svoje dokaze, je prešel na stvar samo, in si doljva razložiti prave vzroke "disidentskega" gibanja.

1. Pred vsem general izjavja, da je bilo v korpusu vse lepo in dobro, valed tega nima nihče vzroka biti nezadovoljen.

(Dalje prihodnjik.)

Kje je Alois Leban,

doma iz Pušniga, okraj Gorica, Primorsko. Za njegov naslov bi rada izvedela njegova nečakinja; ki mu ima poročiti važne novice iz stare domovine. Kdor ve za njegov naslov, naj ga blagovolj posla Mariji Gerbic, 18126 Euclid Ave. Cleveland, O. Če bo pa on sam šital ta oglas, je najboljši, da se kar sam javi. (April 3-10-17.)

RAD BI IZVEDEL

za mojega brata Ferdinand Kalin, o katerem že nisem nič slišal 9 let. Doma je iz vasi Bregan na Dolenjskem. Menda se nahaja sedaj v vojaški službi in njegov zadnji naslov je bil Camp Sherman, Ohio. Kdor rojakov ve za njegov naslov, prosim, naj mi ga naznani ali pa naj se mi sam javi na naslov: John Kalin, 1907 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

Sami ste vzrok.

Ako premišljate svoje življenje, boste pronašli, da ste si večkrat sami vzrok številnih pregreškov, če ne živite redno in če ne uživate pravilne hrane; posledice boste trpeli na bolnem želodcu. Kakor ste temu sami vzrok, tako si pa lahko tudi sami pomagajte, če hočete. Kri prenaša namreč v vaše telo razne strupene tvari, katerih se morate iznebiti. Trinerjev ameriški Elikir je najboljši čistilec želodca in črevesja. Zabašano, neprebava, glavobol, migrena, slabo spanje, nervoznost in druge želodčne nepravilike se ne morejo nikakor zoperstavljati temu izbornemu Trinerjevemu zdravilu. Cena \$1.10 v lekarnah. — Za revmatizem, nevralgijo, hrbtobol, izpahke, okorele mišice itd. poskusite enkrat Trinerjev Liniment; isti vam bo hitro in zanesljivo pomagal. Cena 35c in 65c v lekarnah; po pošti 45c in 75c. — Joseph Triner & Company, izdel. kemisti, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

August Zajc

Saloon in kagljib.

Naznanjam cenj. rojakom v Milwaukee in okolici, da sem otvoril Gostilno s keglijščem. Priporočam se vsem društvam in klubom, da upoštevajo moj prostor, za sluzajne prireditve s keglanjem za dobitek. Imam tudi opravljene sobe za potnike. Točna in dobra postrežba. (Tel. Hanover 3277). 500 National Av. Milwaukee, Wis.

FRANK BREGANT

Se priporočam rojakom in sosedem za obilen obisk. Pročistila, dobra pišča in fina smetka. Točna in dobra postrežba.

(Tel. Hanover 4900.)

253 Reed St., Milwaukee, Wis.

Zastonj

kresni stenski koledar za leto 1918.

Z vaskim naročilom od \$1.00 ali več dobite izdanih 12 zvezkov znane lektre PARTOS v New Yorku.

PARTOLA, za čiščenje krvi in želodca ter naredno stolico.....\$1.00

PARTOCOUGH, soper kisel in prehlajenje.....1.00

RUMATIN PARTO-PAIN (pralek) soper revmatizem in kociobolj.. 2.00

LIRO, soper glavobolj.....1.00

PARTO-GLORY, za čiščenje krvi in živini organizem.....1.00

PARTOLIN, soper ispadanje las.. 1.00

PARTO-BISQUITS, soper nečisto in pokvarjeno kri.....4.00

Nadalje zdravila na vse notranje in zunanje, kakor tudi tajne bolezni.

Knjgo "Pot k zdravju" pošljamo zastonj in pošlaine prsto.

Pisma nazilavljajte na:

The Paros Pharmacy

188-2nd Ave. New York, N.Y.

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2. Cas, 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

AMERIŠKO-SLOVENSKA PRATIKA ZA LETO 1918

je izšla. Med drugim vsebuje tudi volevalno najnovejšo

DELA VSEH ODŠKODNINSKE POSTAVE

za vsako državo posebej. — Cena s poštalno 15c. Naročite takoj.

PRATIKA PUBLISHING CO., 45 Vesey St., NEW YORK, N. Y.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLŠKI

TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slo-

vni slovnice, slov.-angl. razgovora

za razstajajo potrebo, savdilo in

angleško pismo, spisovalje angle-

ških pisem in kako se postane ameri-

kanski državljan. Vreka tega ima

knjige doudaj najvredn. slov.-angl. in

angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna

knjiga za priselence angleščine in za

bi muelo biti slovenskega naseljenca

ki bi se knjige ne imel.

Knjiga trdo in okrase v platn.

vomen (480 strani), velja \$2.00

— in jo dobite pri

V. J. Kubelka,

530 W. 145th St., New York, N. Y.

Pišite po cenik slovenskih knjig.

LANDAUER'S

Prve vrste izdelovalnica

oblek za moške in mladeniče.

Delo najnovejšega kroja. Jamčimo točno in dobro postrežbo.

Naročite pri nas.

Natham Landauer

Broadway St.

Lincoln, Ill.

20 BORDING GOSPODARJEV

POTREBUJEMO

na popolnoma nov premogorov. Stanovanja se še narejena za tako število ljudi s družinami. V času enega meseca mi bomo potrebovali 200 premogorjev za naše nove premogorove katerih je pet po številu. Če ste premogor s družino in ste pri volji držati ljudi na hranil in stanovanju, tukaj se vam ponuja zelo dobra prilika, da si lahko sberete najboljšje stanovanje predno jih drugi poberejo. Kdor pride prvi je prvi postrežen. Tu sedaj vidimo izole, cerkev, kiso, glodalnice, hrtenice in biljardnice. To bo eden najboljših premogorarskih prostorov v času treh mesecev. Premog je visok od štiri do pet število. Ni plina. Rahlo se odprte avstlika. Ni krievine ne vode. Dobra straha in dovolj vovoz, tu je prilika dobiti dober prostor.

Pridite takoj do MAN, W. VA. s C. & O. R. R. železnice. Novi prostor je samo eno miljo od postaje. Vprašajte za Mr. R. H. Myer, Supt. Mallory Coal Company, on vam pokaže in pojasni vse potrebno in posebno če mu pokažete ta oglas. Če vam pa ni moglo iti takoj v MAN, W. Va., pa pišite pismo na Mr. Myer, ali pa Geo. A. Springer, 805 House Bldg., Pittsburgh, Pa.

THE ROSENBAUM CO.
PITTSBURGH, PA.
24 Green Trading Stamps in Addition to BEST VALUES.

Vi si lahko prihranite pri nakupu v dobro poznanem rasprodajalnem pritličju (Basement Store). V dobro poznanem rasprodajnem oddelku, dobite še poleg znižanih cen tudi kupone "S. & H." Green Stamps, za vsako stvar, če kupite več kot za deset centov. Hranite! Hranite!

Ta teden bode velika razprodaja raznovrstnega blaga v gornjih nadstropjih in v pritličju.

Predno kaj kupite, pojdite v pritličje in pregledajte vse blago. Vprašajte naše tolmače, da vam vse razkažejo in pomagajo izbrati, kar želite. Pridite in oglejte si naslednje ugodnosti:

V četrtem nadstropju:

Spomladanske obleke za dečke, vseh velikosti in barv.....\$8.45
Spomladanski povrtniki za dečke, vseh velikosti.....\$4.75
Bluze, vredne po 75c do \$1.00, se dobo po.....39c
Moške spomladanske obleke in povrtniki. Velika izbira vseh velikosti in barv.....\$25

V šestem nadstropju:

Ženske spomladanske obleke in povrtniki. V vseh barvah in velikostih.....\$25

V našem drobno znanem pritličju:

Ženski spomladanski povrtniki, vseh barv in velikosti.....\$14.98
Ženske spomladanske obleke, vseh barv in velikosti.....\$14.98
Ženske svilenke obleke, vseh barv in velikosti.....\$14.98

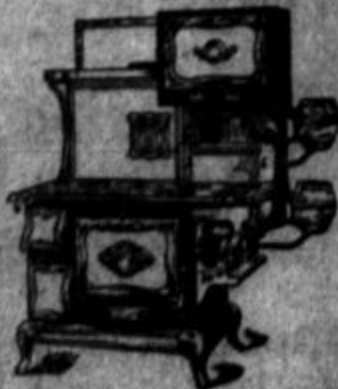
Imamo tudi velike zaloge oblek za perilo po različnih cenah.

Velikons in svilena krila, vseh barv in velikosti, po.....\$4.98

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Velika iznajdba

so te nove vrste (peči) štedilniki, v katerih lahko žgete trajne vrste kuriva. Petrolej ali kerolin je veliko cenejši kakor druga kurjawa. In v ti peči lahko žgete petrolej, premog in drva. Pridite in si ogledajte te krasne štedilnike, katere prodajam in jamčim za 25 let. Imam napredni tudi drugo vsako vrsto pohištva in lesarstvo. Se priporočam.

Stonich Brothers.

Chisholm, Minn.

PAIN-EXPELLER

je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da stalo, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobite. Nikar se dajte premiti z nižjo ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobete le v zavrtku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo Loxol in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobili v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c, je kakovostna kot pa za 35c, ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

Rojaki v Pittsburghu

in po zapadni Pennsylvaniji ne pozabite mojega naslova, kadar potrebujete JAVNEGA NOTARJA in TOLMAČA. Vsekem jamčim dobro in pošteno delo.

ANTON ZBASNIK

Slovenski javni Notar in tolmač

Soba 102 Bakewell Bldg. vogal Diamond in Grant Sts.
Pittsburgh, Pa.

Tel.: Court 3459 Nasproti Court House.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

Sopne in stenske ure, prstane in medaljonske valj Slov. Jednot in Zvez, broške, zapetnice, diamantne prstane in lavalirje, verigice i. t. d.

POPRAYLJAMO: ure in druge stvarno po niski ceni.

PODRUŽNICA

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečne odplačila. Pilišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno uprskajte za ceno predne drugo kupite.

Najboljše blago.

Najnižje cene.

Srajce Velika zaloga

moških srajc \$1.00 do \$2.50

Svilene srajce \$3.00 do \$6.00

Predno kaj kupite oglejte si našo trgovino.

OBLEKE

Izdelujemo moške obleke po meri zaloga inozemskega i tujezemskega blaga.

Vedno nizke cene.

Klobuki najnovejši
črni, sivi, zeleni, ružjati in modri 2.00 2.50 3.00 3.50 4.00

Belaj & Močnik 6205 St. Clair ave
Cleveland, Ohio.

Naznanilain vabila

Farrist, Pa. — Pozivam člane društva Slovencev, št. 262, S. N. P. J., da se v obilnem številu udeležijo seje dne 21. aprila. Na tej seji bomo imeli volitve novega blagajnika, ker so stari odpovali svojemu uradu. — Obenem prosim člane našega društva, naj nikar ne hodijo pijani na sejo. Za take je boljše, da ostanejo doma, assessment pa naj oddajo dragim, ki ga bo izročil tajniku na seji. S tem bomo omogočili pri seji lepši red in odpravlili se bo težavno pregovarjanje. Želimo je, da bi vsi člani, ako le more, plačevali svoj assessment na društveni seji, ne pa danes eden in jutri drugi. Ako plačate vsi ob času, prihranite s tem delo tajnika in blagajnika. — Prosim vas, da to upoštevate. — A. Valentincik, tajnik.

Uniontown, Pa. — Pozivam člane društva Bratoljub, št. 260, S. N. P. J., da se gotovo udeležijo prihodnje redne seje dne 14. aprila. Na dnevnem redu bodo volitve tajnika, ker bom jaz odstopil. — John Lipar, tajnik.

Anascond, Mont. — Naznanjam članom društva Postojna, št. 308, S. N. P. J., da obdrži društvo svoje seje vsak drugi četrti v mesecu ob 8. zvečer. — Opozorjam člane, naj se redno udeležujejo društvenih sej. Vsekdo, ki se ne bo udeležil svoj vsake tretje seje, bo za kazen en mesec suspendiran od bolniške podpore. — Nadalje prosim člane, naj plačujejo svoj assessment o pravem času, da mi ga ne bo treba kolektati po hišah. — Martin Randosh, tajnik.

Muskegon Heights, Mich. — Naznanjam članom društva Michiganako Jezero, št. 260, S. N. P. J., sklep zadnje seje dne 17. marea, ki se glasi, da se bodo v bodoče seje našega društva vršile vsak tretji četrti v mesecu ob 8. zvečer. Ta sklep je bil narejen valed tega, da se bo omogočilo udeleževanje seji tudi tistim članom, ki morajo delati ob nedeljah. — Člani, ki se valed oddaljenosti ne morejo udeleževati sej, naj pošljajo assessment na sledeči naslov: John Fifeit, Box 71 Muskegon Heights, Mich. — Tajnik.

Barberton, O. — Naznanjam članom društva Triglav, št. 48, S. N. P. J., da se bo meseca aprila pobiral izredni assessment 10c od člana v pokritje stroškov za vence, ki smo ga naročili za pokojnega brata Johna Kramarja. — Opozorjam člane, naj se številneje udeležujejo društvenih sej, kajti na dnevnem redu je vsakikrat več važnih točk, ki zahtevajo poveljne rešitve v korist društva. Zato je potrebno, da se člani udeležujejo sej. Nadalje naznanjam, da premenim dne 6. aprila svoj naslov ob 1615 N. 4th St., na 682 Newell St. nasproti Akron Brewing Co. blizu Van ceete. Toliko v ravnanje tistim, ki imajo opravke s tajnikom glede društvenih zadev. — John Rataj, tajnik.

Akron, O. — Naznanjam članom društva Dolenec, št. 170, S. N. P. J., da se bodo v prihodnje naše seje vršile na 248 So. Main St. vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dopoldne. Priporočam vam, da se v obilnejšem številu udeležujete društvenih sej, kajti to bo v interesu društva in jednote. Udeležite se prihodnje seje, ker bo na dnevnem redu veliko važnih točk za rešitev. — Tudi naznanjam, da priredimo spominčenko veselico dne 13. aprila (sobota zvečer) v Kraftovi dvorani na Washington St. V tej dvorani smo se že prekrat prav po domače zabavali. — Na to veselico vabimo vsa društva in občinstvo iz Akrona in okolice, da se je blagovoljno udeležijo. Pričetek ob 8. zvečer. Za postrežbo bo najboljšje preskrbljeno. — Vincenc Zure, tajnik.

Frontenac, Kans. — Pozivam članice društva Spomladanska Vilijena, št. 164, S. N. P. J., da se v obilnem številu udeležijo seje dne 14. aprila. Na dnevnem redu bo več zelo važnih točk. — Anna Rodman, tajnica.

Verona, Pa. — Pozivam člane društva Notranja Zarija, št. 216, S. N. P. J., naj se v obilnejšem številu udeležijo društvenih sej, ki se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne. Prihodnja seja se vrši dne 14. aprila v navadnih prostorih. Udeležite se je vsi, da bomo enkrat lahko napravili kakšno koristno zaključko, s katerimi nam bo moreče vpletati nekoliko več življenja in aktivnosti v društvo. — Tisti, ki se valed enega ali drugega vzroka ne morete udeležiti seje, pošljite assessment po kakem drugem članu. Če tega ne morete, pa pošljite otroka ali senco, toda ti naj pridejo na sejo leto po 3. uri popoldne, da ne bodo motili seje. Pri mimu se dela in postavima naše društvo na trdno in zdravo podlago, da bo napredovalo sporedno a drugimi društvi naše jednote. — Odbor. (Priporočamo vam, da se enkrat predlita listnico uredništva v 66. številu Prosvete. — Ve ste vaše naznanilo skoro dobesedno prepišali in kakor vidite, smo morali benedito spremeniti. (Op. ured.)

Waukegan, Ill. — Naznanjam članom društva Moška Enakopravnost, št. 119, S. N. P. J., naj se vse udeležijo seje četrti nedeljo meseca aprila. Na dnevnem redu bo več zelo važnih i važnih stvari. — Opozorjam tiste, ki dolgujejo assessment društvu, da ga poravnajo do prihodnje seje. Iz društvene blagajne ne bomo mogli več izplačati, sicer jo popolnoma posušimo. Tajnik pa tudi ni naš sredstvo, da bi zalagala. — Najlepša navada pri društvu je, če se plačuje pravočasno assessment. Poleg tega je to tudi v korist člana, oziroma članice. Neveča je vedno pred vrstami. Kadar te doleti, ves, da imaš društvene stvari v redu in se ti ni treba bati, da se ti dobiča podpore. — Sestre, upoštevajte to naznanilo in pridite na sejo. — Mary Repp, tajnica.

Cleveland, O. — V činu moje dolge bolezni je padla moja družina v veliko bedo. V tej stiski sem se obrnil na društvo S. N. P. J. za pomoč. Temu mojemu klicu so se odzvali sledeča društva: št. 5, 615; št. 181, 67; št. 193, 61.35; št. 110, 65; št. 114, 62.55; št. 65, 65; št. 40, 62; št. 127, 64.50; št. 124, 61.86; št. 197, 64.50; št. 180, 62.75; št. 128, 65; št. 92, 62; št. 50, 65; št. 9, 62; št. 59, 63.50; št. 98, 65; št. 70, 62.10; št. 4, 62; št. 54, 64.00; št. 183, 63.45; št. 49, 610; št. 250, 62.50; št. 298, 64.30; št. 275, 62; št. 68, 62.41; št. 120, 67; št. 47, 62; št. 168, 62.50; št. 187, 65; št. 51, 67 in društvo Sv. Barbare 66.75. — Vsem darovalcem kar najlepša hvala od mene, čeno in čestitkama sinčka. Vaša dobročinstva nam ostane v vednem spominu, dokler nam smrt ne pre-

trga nit življenja. — Josip Mehle, član društva Naprej, št. 5, S. N. P. J.

Girard, O. — Vabilo na veselico, ki jo priredijo delničarji Slovenskega doma v Girardu dne 6. aprila. — Na to prireditve vabimo vse Slovence od tu in okolice, da se je udeležijo v največjem številu. — Za dobro postrežbo bo preskrbljeno. — Priredba se vrši v korist Slovenskega doma. — Percevalce.

Vabilo na veselico.
Sheboygan, Wis. — Tukajšnje društvo Zdravni Slovencev, št. 344, S. N. P. J., ki je bilo pred nedolгим časom ustanovljeno, priredi prvi zabavni večer v soboto 6. aprila v prostorih Jernej Bogataja na 223 No. 5th St. Ker je to naša prva prireditev, vabimo Slovence kakor tudi brate Hrvate, da jo posetijo v obilnem številu in nam pomorejo do boljše uspeha. Za dobro vstrastnako postrežbo bo preskrbljeno. Igrala bo Hrvatska godba. — Na svidenje v soboto 6. aprila zvečer. — Odbor.

La Salle, Ill. — Člane samostojnega podp. društva "Edinost", se opozorjam, da se gotovo udeležijo letne ali glavne seje, katere se vrši v nedeljo, dne 14. aprila ob pol desetih dopoldan v Slov. Nar. Domu. Poleg drugih jako važnih točk je tudi volitev odbora za bodoče leto. Vsak naj gotovo pride na sejo ter pripelje novega kandidata. Kdor se ne udeležijo seje, postopalo se boče ž njim po pravilih. — Frank Petek, tajnik.

Rojakinjam v Milwaukee in okolico na znanje.

Društvo Venera, št. 192, S. N. P. J. ima zopet popolno pravico poslovanja v državi Wisconsin. V olajšanje agitacije za pridobivanje novih članic je društvo sklenilo, da bo pristopila v društvo prostu. Ako katere Slovanka želi pristopiti k našemu društvu, ima sedaj lepo priliko, da se zavaruje za sinčaj nesreče, boleznii ali smrti. Ne zamudite te ugodne prilike, ki se vam sudi. Prej ali slej boste rabili podporo, kajti nesreča nikdar ne pošiva in pride najraje takrat, kadar so je najmanj nadejamo. — Za nadaljnjo pojasnila se obrnite na tajnico društva Ivana Perke, 311 — 1st Ave.

ISOŠE SE

par dobrih slovenskih zastopnikov za prodajanje zemljišč (lotov) na Cecil, Pa. Lote so 35x100, cena je od \$25.00 do \$50.00 lota. Naslovite vsa pisma na: Realtor, P. O. Box 231, Bridgeville, Pa.

NAZNANILO.

Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da imam izvrstno urejen prostor za kratkočasne zabave. Prodajam mehke pijače, smodke in drugo; imam tudi lepo urejeno biljardnico. Priporočam se, kadar potujete skozi Denver, Colo., da me obiščete, za kar vam bom hvaležen. Moj naslov je: Leo Medvešek, 2162 Larimer, Denver, Colo.

Man, West Virginia. — Rudniki, ki so bili pred malo časom odprti od Mallory Coal družbe, pod nadzorstvom gosp. R. H. Heyserja, obratujejo stalno sedaj s polno paro. Premogova žila je precej dobra in rudniki so zelo varni. Tu ni plina; odprte svetilke se rabijo pri delu, kar znači, da je res vse precej varno. Ljudje, ki delajo za nas, so zelo zadovoljni in še posebej, ker je nov rudnik. Veliko številu novih rudnikov se odpira v državi West Virginiji, kar je znamenje, da se bo delalo stalno v tem okraju. Dobava vozov se boljša z vsakim dnem in upanje je, da bo dovolj vozov pri rudnikih v par mesecih. Z veseljem se lahko vzame na znanje, kar se tiče Mallory Coal Co. rudnikov v Man, W. Va., da niso imeli do sedaj nobenega pomanjkanja vozov. Mallory premogovna družba iz Man, W. Va., Logan okraja, je prišla sedaj izdati kinematografsko gledališče, biljardnico, brivnico itd. Fakt je, da bodo skušali napraviti ta kraj zelo prijeten in zabaven za svoje ljude. — Prostor ni daleč od prijaznega mesta Logan, ki je glavno mesto v okraju Logan, W. Va., in je le okrog 10 milj oddaljeno od mesta Man, W. Va. Logan sam ob sebi je precej veliko mesto in središče vseh premogarskih mest.

Priporočam se rudarjem, ako so brez dela, da pridejo sem in poskušajo tukaj z delom, da se tako sami prepričajo o tem. Kdor želi dobiti dober prostor, naj nam piše na naslov: Mr. R. H. Heyser, general manager pri Mallory Coal Co., Man, W. Va. (Logan County). Ako pa živite blizu Pittsburgha, Pa., pa se oglasite osebno pri Mr. G. A. Springerju, 1001 House Bldg., Pittsburgh, Pa.

Glasni grad Tel. Lawndale 3096
Starbina in poslovalno društvo "FARLAD".
FRANK KRENEK
IZVETNA POSTREŽBA
vogal 57. ulice in Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteke in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds. Em. Beranek, podpreds.

Adof J. Krasa, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošto hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave.,
vogal Loomis ulice,
CHICAGO, ILLINOIS.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš boljši denar na prvo dan va." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste le mladi in mladi, da boste imeli nekaj na staro in osmugla leta. Vsak človek mora paziti in hraniti, ka le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date nastran, se lahko ceni kot temeljni kamen poslojja na katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogosta: kamen na kamen palača". Najbolje je pobekati ali bres pobekati si nikdar ničesar. Zatorej pričneite vlagati vaš denar že danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko, z vlogo enega dolarja dobite vašo bankno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 4% obrestih od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francozsko.

Prodajamo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v zajem varne hranilne predale.

Sprejemo uplate za parobrodno potovanje v staro domovino po vojal.

KASPAR STATE BANK

1806 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitak znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrška

Zastave, rogatije, znake, kape, petice, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cene nize. Slovenska družba pošilja zastavoj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-42-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se Vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verigice, priveske, prstane, itd., kakor tudi ženske ure, verigice, zapetnice, zapetne ure, lavalirje, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da boste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, priveske, broške, igle itd. različnih Jednot in Zvez. Vsek kos roba je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,

Chl. Rev. Bank Bldg. (Room 608)

CHICAGO, ILLINOIS

J. Perše in Š. Vuga Co.

imata v zalogi najraznovrstnejše grocerijsko blago po najnižjih cenah.

Priporočava se vsem cenjenim odjemalcem, bivšega trgovca, John Zakrajšeka in drugim Slovincem v prijazno naklonjenost.

Za točno in pošteno postrežbo poskrbita vedno.

J. PERŠE IN Š. VUGA CO.

919 Addison Rd., Cleveland, Ohio.